

Razgled po svetu.

AVSTRIJSKO-OGRSKA.

Mate-Szalka, Ogrska, 28. mar-
ca. Dvesto petdeset oseb je bilo
ubitih in mnogo nevarno poško-
dovanih v vasi Oekoerite, ko je
ogon izbruhnil v hotelu v kate-
rem je bila plesna veselica. V
dvorani, kjer so plesali se je po
nesreči vnelo ogrinjalo neke ple-
salke in ogenj se je tako hitro ši-
ril po oblekah gostov, da je na-
stala panika. Ljudstvo je pre-
strašeno drvelo proti izhodu,
kjer je nastala gnječa. V istem
času se je vdrla streha na ljud-
stvo in vsaka rešitev je bila pre-
prečena.

Poročila javljajo, da ples je
bil vzprijorjen za cerkvene name-
ne. Nad sto otrok je ostalo brez
starišev. Ali je tudi to božja
volja?

Dunaj. — Ječar Tuttman, ki je
poročnik Hofrichterju, razpo-
sljalju "ciankali" pisem, pomag-
gal, da je slednji kot jetnik v
preiskavi mogel skrivoma razna
pisma iz ječe na prijatelje pisati,
je bil obsojen na triletni zapor.
Hofrichterjev proces je bil vsled
tega zelo otežkočen in pričakuje
se, da bo zato dobil tudi občutli-
vjšo kazen.

Ruski poročnik Teszanowski,
ki je bil v zvezi s ruskim vojaš-
kim atašejem, polkovnikom Mar-
čenko na Dunaju je sedaj v rokah
avstrijskega vojnega sodišča,
pred katerim je izpovedal, da je
ogleduh, ki je Rusiji izdal skoro
ves avstrijski vojaški načrt. Tes-
zanowski je tudi izpovedal, da
vsa Avstrija je preplovljena s ru-
skimi ogleduhi.

Budapest. — Škandal, ki se je
odigral zadnji teden v državnem
zboru, ko so ministrskega pred-
sednika s tintniki ometali, pride
pred sodišče, da se tam ponovi in
znova odigra. Poslanca Polonya
so danes aretirali na podlagi ob-
tožbe, da je bil on prvi, ki je tint-
nim vrzel v predsednika. Zapor
madžarskega ljudskega poslanca
je neznansko razdražil poslanče-
ve prijatelje in pripadnike.

Celovec, 31. marca. Vas Črna
(Schwarzbach) na Koroškem je
pogorela. 54 poslopij je pogorelo.
Rešiti se ni dalo ničesar, kot golo
življenje. Škoda je velikanska.

RUSIJA.

Petrograd, 31. marca. Duma je
dovolila 37,000,000 dolarjev za
gradbo bojne ladje. Vlada je
predložila proračun za 375 mi-
ljonov dolarjev in od te svote se
je takoj dovolilo 37 milijonov do-
larjev za takojšno gradbo. Vse
velevlasti, Nemčija, Avstrija, An-
gleška in druge gradijo velikan-
ska bojna brodoma. Čemu? Ali
se boje Japoncev in Kitajcev ali
morda Združenih držav, kateri
je nedavno tega senat dovolil \$36-
000,000 za gradnjo dveh na svetu
največjih dreadnaughtov?

Ministr Roukhlof je v dumi po-
vdarjal, da dovolitev 532,624,232
rubljev za operacijo in gradnjo
dvotirne sibirske železnice je ne-
obhodno potrebna, ker nevarnost
preti zopet na daljnem iztoku in
to tembolj ko se Kitajska pri-
pravlja za boj. Iz tega je razvid-
no, da za strategične namene in
nič drugega se poleg drugih voj-
nih zahtev rabi še 533 milijonov
rubljev. Ruska ne bo nikoli do-
bila iz sibirske železnice kakih
dobičkov, ker nji se ne gre za
povzdigo industrije in obrti, am-
pak se pripravila samo za vojs-
ko. Ruski narod bo moral letos
plačati 10,437,303 rubljev več na
davku kot pa lansko leto.

Petrograd, 31. marca. Tolpa
eiganov, broječa 50 oseb je na
poti po zamrlem Cerementcki je-
zeru v bližini Luge utonilo. Vsi
so utonili.

NEMČIJA.

Berlin, Pet mormonskih misi-
jonarjev iz Utah so izgnali iz me-
sta, češ, da so nemoralno propa-
gandirali. Misionarji so imeli že
več žensk in deklet na vrvi, ki so
bila pripravljena izseliti se v U-
tah.

ŠPANSKO.

Valencia. Ker niso oblastva
prepevedala vsak prevoz na ve-
liki petek, se je vnel med klerikal-
ci in svobodomislci krvav boj. —
Policija je nastopila z golimi sab-
ljami in okoli 50 je bilo ranjenih
predno se je storil mir.

Vodje obeh strank so zaprti.
Madrid. — Odškodnino, katero
so morali plačati Ferrerjevi obre-
kovalci hčeri Francesca Ferrer
je ista podelila Ferrerjevemu za-
vodom, s prošnjo, da se začne
delo njenega, poštenega, nad vse
npravnega očeta nadaljuje. To je
grda zasušica za klerikalce.

ANGLEŠKA.

London. — Kralj Edvard je
slab plačnik. Mati nekega delav-
ca, ki že več let dela na kralje-
vih posestvih je prosila občino
za podporo, navajoč, da njen sin,
ki je edina podpora in ki že leta
dela na kraljevih posestvih za-
služi samo 10 šilingov na teden.
Vdova je dobila podporo, kar
vendar znači kraljevo (!) naklon-
jenost do delavca — ob enem
pa dokazuje kako delavski izko-
riščevalci so kronani butci.

MONAKO.

Monte Carlo. Knez Albert Ho-
nore Charles, dosedajni absolutni
vladar Monako, najmanjše drža-
vice v Evropi je dekretiral, da
se z občno volitvijo zvoli parla-
ment ali mestni svet, pridružio
si mesto župana s dedno pravico
in dovoljujoč svobodo tiska. Ta
dekret je bil izdan na prošnjo
1200 podložnikov. Prebivalstvo
Monaco šteje okoli 17,000 duš.

EGIPT.

Cairo. — Bivši predsednik, Co-
lonel T. Roosevelt se je pokazal
za pravega budlerja. Tam je ne-
kje govoril o dobrotah angleške
krona, ko ga pa je vsled te nje-
gove mašetarje za Britanijo vse
splošno napadalo, je pa sklicel
vse ondotne urednike in je zbra-
nim govoril kot kolega-urednik.
Nek urednik se je prav pošteno
iz vibraca norec napravil in zbra-
nim urednikom rekel: O sedaj pa
govori urednik "Out looka". —
Toraj, look out!

Naš nacionalni milijonarski klub.

Senator Flint iz Californije, ki
premore okoli pol milijona dolar-
jev trdi, da njemu ni nikakor
mogoče trpeti stroškov, ki so
zvezani s kandidaturo volitvijo
in življenjem v Washingtonu in
zato noče, da bi se ga še nadalje
volilo. Resnica je, da senat Zdu-
ženih držav postaja nekaj milio-
narski klub, kjer se ne gleda na
par tisoč dolarjev. V senatu sedi
že sedaj nekaj nad 30 multimiljo-
narjev in vse zgleda, da se bo
števíla kaj kmalu pomnožilo. Ne-
kateri teh milijonar-senatorjev so
slednji:

Guggenheim, Colo.	\$50,000,000
Elkins, West Virginia	25,000,000
Stephenson, Wisconsin	20,000,000
Warren, Wyoming	15,000,000
Nixon, Nevada	15,000,000
Oliver, Pennsylvania	15,000,000
Crane, Massachusetts	10,000,000
Aldrich, Rhode Island	10,000,000
Wetmore, Rhode Is.	10,000,000
Dupont, Delaware	5,000,000
Dupew, New York	5,000,000
Hughes, Colorado	5,000,000
Kean, New Jersey	5,000,000
Newlands, Nevada	5,000,000
Lodge, Massachusetts	5,000,000
Lodge, Massachusetts	5,000,000
Bourne, Oregon	5,000,000
Smoot, Utah	5,000,000
Hale, Maine	3,000,000
Root, New York	3,000,000

Povišanje plače.

Duluth, Minn. — Oliver Mining
družba je naznanila, da s 1. apr-
ilom naprej bodo vsi delavci vpo-
sleni v njenih rudokopih in po-
slovnih deležih 8 do 10 odstot-
nega povišanja plače. Družba se
je baže po izvedenih prepričala,
da cena živila se je zadnji čas
tako povišala, da je delavcu ne-
mogoče s dosedajno plačo shaja-
ti. Več tisoč delavcem je s tem
plača povišana. Zakaj tega ne
sprevidijo operatorji premogov-
nikov?

ŠTRAJK V PHILADELPHIJI.

Pri seji Central Labor Unije,
katero so obdržali v soboto po-
poldan v Lyceum dvorani se je
sklenilo, da se preneha s splošno
stavko, ter da se cela zadeva pre-
pusti štrajkujočim železničarjem,
ki so namenjeni štrajkati, dokler
ne zmagajo.

Simpatetični štrajkarji so šli
vsi na delo v pondeljek in to radi
raznih vzrokov in po nasvetu
Central Labor unije.

Zakaj so simpatetični štrajkar-
ji šli na delo si lahko vsakdo mi-
sli. Štrajki stanejo mnogo denar-
ja in da se blagajne popolnoma
ne spraznejo je treba, da se je
nekaj vkrenilo. Šli so na delo, da
zaslužijo in pomorejo s denarni-
mi prispevki štrajkujočim želez-
ničarjem. Splošna stavka je de-
lavstvo veliko stala, toda če pri-
merjamo stroške splošne stavke
s naukom, ki ga je delavstvo do-
bilo ji koristijo te skušnje, mo-
ramo reči, da stroški so skoro ne-
znatni.

S tem pa, da je splošna stavka
odpravljena, ni treba misliti, da
je vse pri kraju. Boj je še hujši
in če železničarji ostanejo še na-
dalje tako lojalni svojim zahte-
vam, bo morala Rapid Transit
družba kapitulirati ali pa iti v
roke sodnijskih prejemnikov.

Kozaki.

Trije meščani so vložili tožbe
za odškodnino proti trem kozo-
kom, med njimi notnikom J. R.
Robinson vsak za svoto \$5000,
ker so jih ti slednji brez vsakega
povoda aretirali in kruto z njimi
postopali.

Avstrijsko-ogrski konzul se je
mudil v tem mestu ter obiskal dr-
žavnega pravnika McKeen, s ka-
terim se je dalj časa pogovarjal
radi slabega ravnanja proti ogr-
skim podanikom od strani South
Bethelemskega konštalarja. —
Konzul je tudi vprašal, kaj se je
storilo v zadevi umora Josipa
Szambo, katerega je ustrelil ko-
zak Moughan.

Delavstvo je prišlo na sled tr-
govcem in duhovščini, ki so pod-
kupljeni od Schwaba, na vsak
način hoteli delavce pregovoriti,
da se povrnejo na delo in izdajo
unijske delavce. Proti tem izda-
jicam je delavstvo vzprijorilo boj-
kot. Sadržnik Bloom, ki je še vsa-
cega štrajkarja, kateri je bil pri-
peljan pred njega, brez vsacega
zaslišanja obsodil v zapor, so si
delavci tudi zapomnili ter se ga
bojejo spominjali pri prihodnjih
volitvah. Predsednik shoda Wil-
liams je govoril delavstvu o de-
lavski politični stranki in zaklju-
čil s temi besedami: "Zvolite svo-
je ljudi v urade, pa bodele imeli
pravico drugačno, kot jo imate
sedaj. Delavska stranka nomi-
na samo unijske može in nekega
dne se bo to prav gotovo zgodilo.
podkupljivi politikarji pa bodejo
zleteli."

V jeklarni vse stavko, izvemši
par skabov.

Senator Scott v boju s jeklenim trustom.

Iz Pittsburgha, Pa., se poroča,
da so ondotni kapitalisti interesi-
rani radi velike neodvisne kosi-
tarne, katero bode senator Scott
začel graditi v Glenova, W. Va.,
in ki bo konkurirala United
States Steel družbi. Glenova je
predmestje Wheelinga. V novi
kositarni bodejo uposleni samo
unijski delavci. Ta nova kositar-
na bo baže vpsilila vse štrajkujo-
če delavce pri La Belle jeklarni
v Belaire, O., ki so na štrajku že
od 30. junija 1909.

Senator N. B. Scott iz West
Virginije vodi to gibanje, ki bo
stalo nekaj nad pol milijona do-
larjev: sam je prispeval \$50,000
in je javnosti naznanil, da kosi-
tarna bo na unijski podlagi ne-
odvisna od trusta. Zemljišče,
kjer bo kositarna grajena je že
kupljeno.

Ali ste že obnovili naročnino
na "Glas Svobode"? Blagovolite
to takoj storiti, ako želite da se
vam list redno pošilja!

GLEDJE PREMOGARSKEGA ŠTRAJKA.

Položaj pred zaključkom lista.

Adolf Germer, član United
Mine Workers of America nepri-
stransko poroča o zadevi premo-
garskega štrajka sledeče: Premo-
garski štrajk po vsi Ameriki je
skoro neizogibljiv. — Operatorji
Zapadne Pennsilvanije, Ohio in
Indiana so oddali svoj ultimatum,
s katerim se izjavljajo, da so pri-
volji povišati plače za 5.55 od-
stotkov pod pogojem, da sedajni
pogoji ostanejo nespremenjeni iz-
vemši ako se skupno drugače ne
določi, toda pod nobenim pogo-
jem pa se ne sme nič takega pri-
petiti, kar bi zvišalo ceno pro-
dukcije premoga na zgubo opera-
torjev.

To ponudbo so premogarski de-
legati, ki reprezentirajo 160,000
premogarjev v okrožjih mehkega
premoga držav Ohio, Indiana in
zapadna Pennsilvanija, odklonili.
Znano je, da so pred časom ope-
ratorji v Pittsburg okrožju upe-
ljali rabo novega streliva, katero
pa je zmanjšalo zaslužek premo-
garjev in tej upeljava so se zoper-
stavili delavci, kar je povzročilo
štrajk v dotičnem distriktu. Premo-
garji so šli končno na delo,
ker se jim je obljubilo, da se jim
krivica popravi na skupni konfe-
renci, toda glasom ultimata, v ka-
terem premogarski operatorji ho-
čejo, da položaj v Pittsburg o-
krožju ostane nespremenjen, je
potekalem plača v dotičnem o-
krožju znižana namesto povišana.

Kar se pa tiče glade illinojskih
premogarjev je treba poudarjati,
da isti ne odnehajo niti za las od
svojege zahtevka, ki določa, da
morajo operatorji trpeti stroške
zažigalcev strelav, kakor to dr-
žavni zakon določa. Ultimatum o-
peratorjev, pa jim direktno kra-
ti to pravico, ker s tem, da bi o-
peratorji morali plačati zažigal-
ce strelav, bi se povišali stroški
proizvajanja. Delegati so ultima-
tum pretresavali več kot pet ur
in so ga naposled soglasno zavr-
gli.

Ultimatum operatorjev je tako
na fin način izdelan, da bi se člo-
vek na prvi pogled prevaral; bil
je zastrupljena vada, na katero
se delavstvo — hvala previdnosti
— ni vsedlo.

Vprašanje stoji sedaj pred kon-
vencijo, na kak način naj se stvar
nadaljuje. Ali naj se podpiše po-
godba s operatorji, ki so pri volji
ugoditi zahtevam delavstva, ali
morajo vsi distrikti pogodbe prej
podpisati, predno sme kateri dis-
trikt pričiti s delom. Predsednik
Lewis je prejšnja leta priporočal
splošno stavko premogarjev, le-
tos pa je za sekijsionalno pogodo-
bo. Za sedaj je jako težko proro-
kovati, katero pot bodejo ti ali
oni ubrali. Nekateri unijski urad-
niki so še vedno upanja, da se bo-
dejo operatorji podali ali vsaj
stavili boljše pogoje za delavstvo,
kar bi mogoče preprečilo stavko
v splošni premogarski industriji.
Pa tudi če do tega pride, bodejo
premogarji po raznih kampih
štrajkali radi svojih medsebojnih
nazmer, kar pa bo le bolj lokal-
nega pomena, ako pride do take-
ga štrajka.

Na skupni konferenci med ope-
ratorji in premogarji se ni prišlo
do nobenega zaključka. Predsed-
nik Lewis je izdal poziv za gene-
ralni štrajk. 279,000 premogari-
jev bo s današnjim dnem odleglo
krampe in lopate, da počaste 1.
april kot rojstni dan 8 urnega de-
lavnika in če se operatorji do
pondeljeka ne premislijo, ne bo
šel nikdo na delo.

Čuječnost chikaških policajev.

Ne dolgo tega je nek "predr-
neš" ukral v pričo v policijski
sobi zbranih policajev par na
klinca visečih sukenj, sedaj se
pa je prepetilo, da je na postaji
pri belem dnevu nekdo ukral ka-
po, suknjo in količ nekega poli-
caja po imenu White. — Mesto
Chicago bi moglo upeljati ordi-
nanco, da se da policajem na
"stacijoni" straža, ki jih bo va-
rovala pred predržneži.

SOCIJAL-DEMOKRATI V MILWAUKEE.

V torek petega aprila bode vo-
litve v Milwaukee za mestni za-
stop. Občno mnenje je, da social-
demokratični glasovi bodejo letos
segali 30 tisoč glasov. Emil Sei-
del, socialistični kandidat je pre-
pričan, da socialisti bodo zma-
gali na vsej črti. In zakaj ne bi?
Saj vendar social-demokratji v
Milwaukee reprezentirajo delav-
sko stranko in so se izkazali ko-
liko dobrega, so že storili za delav-
stvo in občno korist mesta. Po
vrhu tega pa so vsi soc. dem.
kandidati delavci in ni enega
med njimi, da bi bil milijonar ali
kak reprezentat kapitala.

V torek bodo bili velikansko
bitko. Kedo bo zmagal katoliciz-
em ali socializem? Upajmo, da
bodo socialisti zmagali na celi
črti. Naše rojake, ki imajo volil-
no pravico opozarjamo, da voli-
jo za socijalne-demokrate.

Omenimo naj, da republikan-
ska in demokratična stranka so
kakor zgleda popolnoma zgublje-
ni, ter da ves boj se vrši samo
med katolicizmom, ki reprezenta-
ra kapital in ostanke starih
strank in pa socializmom, ki za-
stopa delavstvo in njegove inte-
rese.

Rojaki volite za Seidela in nje-
gove tovariše.

Oče 34 otrok.

Jože Sears, tesar v Dedham,
Mass. je oče 34 otrok, od katerih
dvanaest živi in ostali so pa vmr-
li, ko so bili po več let stari. Tri-
deset sedmih živčih deklet so
omozene. Oče je 57 let star in de-
la vsaki dan. Bil je oženjen dva-
krat. Prva žena, katere mu je
rodila 18 otrok je umrla pred
23 leti, in na to se je poročil s
sedajno, Rosalio Sears, ki je mati
16 otrok. Pri vsem tem je značil-
no to, da se oče ne more spomi-
njati imen svojih otrok in zato je
prepuslil družini, da izbere ime
novorojeni deklici. Srečen oče!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Prijatelj, Vaš dopis glede Rev.
Lavriča hranimo. Pustite ga na
miru, da bo mir imel. Pozdrav.

— Delegat. — Vašega dopisa
ne pribečimo in sicer iz tega raz-
loga, ker sami sebe po nosu tol-
čete. Zakaj niste na konvenciji v
Clevelandu nastopili — sedaj je
prekasno. V dopisu priznavate,
da ste tudi vi sami slepo prikima-
vali, toda razočaranje je prišlo
prekasno. Kaj ne takrat smo bili
mi lažniki in ruvači proti Jedno-
sti, sedaj pa kar naenkrat pravite,
da smo resnico pisali. Kako se to
strinja?! Glede Mladič-Krže-Kor-
če afera nas kaj malo briga. Re-
čemo edino le to, da nič ni tako
skrito, da bi ne bilo enkrat očito,
ali po sedmih letih se vse zve. Mi
smo storili svojo dolžnost in se-
daj se lahko v pest smejemo, ko
opazujemo na kak lep način se
vse vrnemo gospodarstvo na
ničev polom. Pošljite Vaš dopis
gospodu Kržetu, uredniku jed-
notnega glasila, bodele videli če
ga priobči, mi ga za sedaj ne pri-
občimo, ker za nas je vse eno, če
člani S. N. P. J. o stvari vedo ali
ne; na konvenciji ste Korčeta,
Kržeta in Mladiča v višave pov-
zdignili, sedaj ste jih pa izročili
porotnemu odboru. Kdor se povi-
šuje bo ponižan. Capito in zdrav!

Častnikarska prostitutka pri
C. A. ali niste vi in oni prešeci,
katere zagovarjate največji lopo-
vi, nemoralneži in podleži. Mora-
la! Povejte nam, kedo je največ-
ji nemoralnež na svetu. Ali ni
Liguorij? In njegovo moralo širi-
te vi, expometež in učeneč sv. Li-
guorija. Samo kak lopov, tak kot
vi, ne pozna kedaj je na vsej črti
pobit, pa bodi si v tem ali onem
oziru. Save!

Stara navada je zdraviti rev-
matizem, trganje po udih, neural-
gijo, zvinjenje itd. z Dr. Riechter-
jevim "Pain Expeller". Pravi
Pain Expeller se dobi tudi v A-
meriki v sleherni lekarni za 25
centov steklenica in se spozna po
varstveni znamki s sidrom. Pri
kupovanju je treba na to paziti.

Prvi April.

April-noril! Na ta dan se vsak-
do rad pošali ali norec brije iz
svojege prijatelja ali znanca. —
Vlavi ga če ga moreš...

Tudi mi bi lahko naše čitatelje
potegnili s kakko novico, ki se bi
rodila v naših možganih, toda
dnevi so prerenski za šalo...

Prvi april je važen dan v zgo-
dovini delavstva posebno za pre-
mogarje v Združenih državah, ki
so organizirani v United Mine
Workers of America. Prvega a-
prila 1. 1898, to je trinajst let od
tega so zmagali nad operatorji
premogovnikov. 1. aprila 1898 je
bil razglašen 8 urni delavnik. Da-
nes je ravno 13 let od kar si je
ameriški unijski premogar pribo-
jeval nekaj svobode, ker s tem
dnevom je tudi odklenalo kapi-
talističnim "pluck me" prodajal-
nicam — premogar ni bil več za-
vezan pod zgubo dela, kupiti svo-
je potreščine v prodajalnih last-
nikov premogokopa, v katerem
je delal. Le škoda, da se ni danes
trinajst let nazaj rešilo tudi vpra-
sanje glede tehtanja "screen"
premoga. Takrat bil je čas, da je
delavec zahteval od operatorjev,
da mu plača od teže vsega pre-
moga, lki ga je nakopal, operator-
jem pa prepustil, da so potem de-
lali kar so hoteli s drobižem. Ven-
dar zmaga za 8 urni delavnik in
odstranitve "oberi me" prodaj-
alnice je bila za tiste čase sijajen
uspeh. Dolgo pa ne bo, ko bo mo-
ral operator plačati premogaruju
tudi za "drobiš". S časom vse
pride.

Z združeno močjo se je dosegel
osem urni delavnik, odorava "o-
ber me" prodajalnice in zboljša-
nje šolskega sistema, z združeno
močjo pa bo delavec dosegel še
marsikaj drugega.

Prvi april pa je tudi važen v
drugih ozirih za delavca. Na ta
dan navadno potečejo pogodbe,
sklenjene med delavci in deloda-
jalc; obema strankama je dana
priložnost, da zahtevati nove do-
ločbe, seveda vsaka za svojo ko-
rist.

Prvi april je odločilen — mir
in delo ali štrajk. Oboje je odvis-
no od obeh strank; ako se spora-
zumeti se podpiše pogodba in de-
lo gre nepretrgano naprej, ako
ne — delavstvo zaštrajka, odloži
orodje v znamenje, da ne odsto-
pi od svojih zahtev, ter odločno
zahteva, da delodajalci njihove
zahtevke vpoštevajo!

Pred prvim aprilom vse dvomi
in ne ve kaj bodočnost hrani za
eno ali drugo stranko. Govori se
veliko o štrajkih. Delavci kakor
delodajalci zbirajo sklade za mo-
rebitni štrajk. Obe stranki stavite
predloge, ugibljete, se pogajati
do prvega aprila — odločilnega
dne, dneva, ki ali prinese mir in
delo, ali pa vojsko in dvom.

Letošnje leto je tako daleč vse
ugodno uspevalo. Delavci, kate-
rim je potekala pogodba s deloda-
jalc, so bili večji del uspešni s
svojimi zahtevami, le premogarji,
kakor izgleda bodejo morali zonet
pokazati, da so še trdnejšega ka-
libra, kot so bili danes trinaest
let. Danes, trinajst let po rojstvu
osemurnega dnevnika, lahko pre-
mogarji, kojih organizacija je po
članstvu in premoženju petkrat
močnejša kot takrat, dobe ono
kar so takrat zamudili to je po-
polno plačo za ves nakopan pre-
mog — drobiž vstet.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:		
za \$ 10.35		50 kron,
za \$ 20.50		100 kron,
za \$ 41.00		200 kron,
za \$ 102.50		500 kron,
za \$ 204.50		1000 kron,
za \$1020.00		5000 kron,

Poštarina je všteta pri teh svotah.
Doma se nakazuje svote popolnoma iz-
plačajo brez vinarja odbitka. Naše
denarne pošiljave izplačuje c.kr. pošt-
no hranilni urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprilične-
je do \$25.00 gotovini v priporočnem
ali registriranem pismu, večje zneske
po Domestic Postal Money Order ali pa
New York Draft.

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St. New York
6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

VOHUN.***

SPISAL J. F. COOPER.

(Nadaljevanje.)
Šesto poglavje.

Zamorec je sledil jezdecu z o-
čmi, dokler ta ni izginil za skalo,
potem je zopet zaprl vrata, jih
zapahnil in zaklenil pa vriskal v
svojem srcu nad srečnim begom
svojega mladega gospoda.

Ko so vojaki tisti večer poka-
pavali mrljice, so našli za Hvarto-
novi hišo dva kravarja in Vir-
ginca, ki so morali deliti isto u-
sodo.

Na Henrikovo srečo je bil konj,
katerega je bil zasedel, pravi iz-
vrsten in ga nesel kakor veter po
dolini navzgor. Že je upal, da u-
teče srečno sovražnikom, ko je
dobroznani glas udaril na njego-
vo prestrašeno uho, ki mu je za-
klical:

"To ste napravili dobro, sto-
tnik Hvarton. Ne štedite biča in
obrnite se na levo, predno pojde-
te čez reko!"

Strmše se je ozrl Henrik in vi-
del na vrhu majhne skale prej-
šnjega svojega vodnika Harveya
Brezo, ob čigar nogah je ležal
njegov navadni krošnjarski koš.

Angleški častnik je ubogal svet
tega skrivnostnega človeka in
krenil na gozdno stezo, ki je pe-
ljala v kratkem loku k cesti,
vsled česar je bil kmalu pri pri-
jateljih. Hip nato je jezdit čez
mostič in ustavil konja pred svo-
jim starim znancom, polkovni-
kom Velmerjem.

"Stotnik Hvarton!" je vzkli-
nil poveljnik angleških čet. "Sto-
tnik Hvarton, preoblečen v kme-
ta in sedeč na rebeliškem dra-
gonskem konju, ali ste v tej maš-
kari pali iz oblakov?"

"Hvalim boga," je odvrnil
mladi mož in se globoko oddah-
nil, "da sem zdrav utekel rokam
sovražnikom; a še pred petimi
minutami sem bil vjet in grozila
so mi vešala!"

"Vešala? Ti izdajalec svojega
kralja se vendar nisi mogli pre-
drzniti, da store hladnokrvno še
en umor? Ali ni še dovolj, da so
usmrtili Andreja? In zakaj so
vam grozili z enako usodo?"

"Ček, da sem zakrivil enaki
zločin," je dejal stotnik in pri-
povedoval zdaj častnikom, ki se
jih je bilo nabralo okoli njega, o
svojem vjetništvu in begu. Med
tem so se zbirali pobeželi Nemci
zadaj za infanterijsko kolono, in
ko je stotnik Hvarton končal, je
vzkliknil polkovnik:

"Čestitam vam iz vsega srca,
hrabri moj mladi prijatelj, kajti
usmiljenje je čednost, ki je tem
izdajalcem neznan. Lahko ste
torej dvakrat hvaležni usodi, ki
Vas je otela zdravega iz njihovih
rok. Pripravite se, da mi podari-
te Vašo pomoč, potem vam bo
skoro dana prilika za plemenito
maševanje!"

"Ne verujem, polkovnik Vel-
mer, da bi mogla pretiti komu
nevarnost od strani majorja Dun-
wooda," je odvrnil mladi Hvar-
ton nekoliko razburjen. "Njegov
značaj je vzvišen nad takim su-
mom. Sploh pa bi ne svetoval, da
prekoračijo naši ljudje to reko v
odprti ravnini, ravno tej virgini-
ski konjenici nasproti, ki bo go-
tovo od svojega vpeha še vsa na-
pihnjena..."

"Kaj menite, da je beg teh re-
gularnih čet in teh strahopetnih
Nemcev čin, s katerim se morejo
gospodje rebeli veliko bahati?"
je vprašal polkovnik z zaničljivi-
m usmevom. "Vi govorite o tej
stvari, stotnik Hvarton, kakor da
bi bil gospod Dunwood — naslo-
va majorja mu ne morem prizna-
ti — pognal v beg telesno gardo
Vašega kralja."

"Dovolite mi opazko, polkov-
nik Velmer, da bi tudi telesna
garda mojega kralja, ako bi šla
na boj, zadela tu na sovražnika,
ki ga ne sme prezirati, kdor se
neče kesati potem... Verujte
mi, polkovnik: ta Dunwood je
ponos Washingtonove armade in
eden najvirnejših kavalerijskih
častnikov."

"Dunwood? Dunwood?" je po-
navljal polkovnik zateglo, "mo-
ral sem že srečati kje tega člove-
ka."

"Če se ne motim, ste ga videli
enkrat za hip v hiši mojih sester
v mestu," se je nasmehnil Hvar-
ton.

"Ah da, v resnici, spominjam
se mladega moža. In zaupali kon-

gres teh rebelskih kolonij svoje
vojake vodstvu takega vojščaka?

"Vprašajte poveljnika Vase
nemške konjenice, ali smatra ma-
jorja Dunwooda vrednega tega
zaupanja ali ne!"

Polkovnik je služil dolgo časa
v Ameriki, ne da bi stal kdaj dru-
gačnim četam nasproti nego vo-
jakom-novincem ali pa deželni
brambi. Ti so se pač bojevali tu
in tam z nekolikim pogumom,
ravno tolikrat pa se jim je zljubi-
lo bežati, ne da bi enkrat ustreli-
li ali zamahnili s sabljo. Polkov-
nik je sodil tudi rad po zunanjo-
sti in menil, da ljudje, katerih
gamaše so bile tako čedne, ki so
marširali tako pravilno in znali
tako izvrstno napraviti vse obra-
te, ne morejo biti premagani ni-
kdar. Vrh tega so bili vendar
Angleži, njih uspeh je bil torej
gotov!

Tako je prišlo, da je poslušal
svarila stotnika Hvartona z zanič-
ljivim usmevom in vprašal nato:
"Ali hočete mar, gospod, da se
umaknem pred to slavno konje-
nico, ne da storimo kaj nadaljne-
ga, ne da poizkusimo kaj, kar bi
jej pokvarilo pravkar doseženi u-
speh?"

"Svetoval bi vam samo, pol-
kovnik Velmer, da pomislite, da
je nevarnost, ki jej gledate v o-
či, večja nego se vam zdi!"

"Nevarnost je beseda, ki se
slabo poda ustam vojaka," je od-
vrnil angleški poveljnik porogljivo.

"In nekaj, česar se boji 60.
polk ravnotako malo kakor kak-
šen drug, ki nosi kraljevo uni-
formo!" je odvrnil Henrik ognje-
vito. "Poizkusite, ukažite napad
in naša dejanja naj govoré za
nas!"

"Zdaj spoznavam zopet svoje-
ga hrabrega mladega prijate-
lja!" je dejal Velmer. "In če mi
imate dati kak nasvet, predno
začnemo boj, ga hočem poslušati
rad. Vi poznate moč rebelov —
ali jih leži še kaj več v zasedi?"

"Da," je odvrnil Henrik, ki
ni mogel pozabiti zasmehljivih
polkovnikovih besed. "Na parob-
ku gozda na naši desnici leži skri-
te nekaj pehote: sovražnikova
konjenica pa stoji vsa pred na-
mi!"

"Kjer ne ostane dolgo!" je
vzkliknil polkovnik, obrniti se
h krogu svojih častnikov. "Gos-
podje," je nadaljeval, "hočemo
iti čez reko in začeti napad oni-
kraj na planjavi. Stotnik Hvar-
ton, ali mi hočete biti za adju-
tanta?"

Henrik je zmajeval z glavo nad
polkovnikovim ukrepom, ker je
smatral stvar za prenapljeno; a
slušal je pokorno in se pripravil,
da stori v predstoječem boju svo-
jo dolžnost.

Major Dunwood je bil zbral
med tem zopet svoje čete, spravil
malo število jettnikov na varno in
se umaknil nazaj na teren, kjer
je stal pred bojem.

Z je priporjenim vspehom za-
dovoljen in mnenja, da so An-
gleži prevzeli, da bi mu dali še
enkrat priliko za atako, pa se je
pripravil zdaj, da poišče pri-
merne taborišča za čez noč.

Stotnik Lawton je poslušal le ne-
rad tozadevna povelja svojega
predstojnika in je bil nastavlil
svoj daljnogled, da bi zagledal
še kje kako ugodno priliko za
napad, ko je zdajci vzkliknil:

"Kaj je to? Vidim med to škr-
latato drhaljo modro suknjo! Pri
bogu, kakor gotovo upam ži-
veti tako dolgo, da vidim zopet
Virginijo, je to moj preoblečeni
prijatelj 60. polka, stotnik Hvar-
ton, ki je ušel svojim stražam!"

Komaj je izrekel to, ko je sto-
pil preden eden vojakov, ki sta
stražila stotnika Hvartona, pri-
peljavši s seboj razum lastnega
še oba konja ubitih kravarjev.
Sporočil je o tovariševi smrti in
o begu jettnikovem.

< To sporočilo je premenilo mi-
slil majorja Dunwooda, ki je raz-
umel takoj, da mora tretji nje-
gov lastni dobri glas vsled bega
njegovega jettnika. Takoj je pre-
klical ukaz naj se pozove nazaj
pehote, in je čakal zdaj ravno
tako željno kakor Lawton na u-
goden trenutek, da napade so-
vražnika.

Še pred kratkim je smatral
Dunwood slučaj, ki je bil napra-

vil Henrika Hvartona za njego-
vega jettnika, kakor težek udarec
in zdaj je hrepel po priliki, da
z nevarnostjo lastnega življenja
vjame zopet prijatelja, zakaj vsi
drugi ozirajo izginjati pred nje-
govo užaljeno častjo...

"Tam!" je vzkliknil zdajci
vzradošeni stotnik Lawton. —
"Tam drvi John Bull!" z odprti-
mi očmi v past!"

"Ni mogoče!" je dejal Dun-
wood, "da bi se zdaj-le upal na-
prej. Saj je moral vedeti od
Hvartona, da smo mu nastavili
zasedo; če pa se drzne..."

"Če se drzne, potem mu ne o-
stane tucat zdravih ljudi v tem-
le bataljonu," ga je prekinil
Lawton in zasedel konja.

Resnica se je kmalu pokazala
— angleške čete so šle naprej.
"Na konje, na konje!" je kli-
cal Dunwood.

Ko se je angleška sila počasi in
v lepem redu pomikala naprej, je
začela streljati zaseda in nadle-
govala tako oni del kraljevih
čet, ki jej je bil najbližji. Vel-
mer je odposlal dve kompaniji,
da preženeta ameriško peho-
to iz njenega skrivališča. To pa
je povzročilo majhno zmešnjavo,
in to priliko je porabil Dunwood
za napad. Ni moglo biti ugodnej-
šega terena za tak kavalerijski
manever nego je bila ravnina, in
naval Virgincev je bil nevzdrž-
ljiv. Meril je poglavitno na cen-
trum Angležev, da bi ga prebil in
razdelil tako njih vrste, kar se je
tudi popolnoma posrečilo.

Pri tem spopadu je pal polkov-
nik Velmer s konja. Dunwood je
prišel ravno v pravem času, da
ga je rešil smrtnega udarca Vir-
ginca, mu pomagal na noge, ga
posadil na konja in ga izročil
častniku, da ga straži.

Levo krilo se je Amerikancem
dalje časa vpiralo, dokler niso, o-
jačeni z rezervo, pognali tudi tu
sovražnika popolnoma v beg.
Drugi angleški poveljnik, ki je
natančno opozoval razvoj bitke,
se je zdaj hitro zasukal s svojim
bataljonom in streljal na vso moč
na dragonce, ko so v napadu dr-
vili mimo njega.

Pri tem bataljonu je bil tudi
Henrik Hvarton. — Krogla je o-
plazila njegovo desno roko in mo-
ral je vzeti vajeti v levico.

Ko so dirjali mimo dragonci in
se je tresel zrak od njih krika in
bučanja njihovih tromb, se je
splašil Henrikov konj, in ker je
bila njegova ranjena roka brez
moči, se mlademu jezdecu ni po-
srečilo da bi bil ukrotit divjo ži-
val, tako da je minuto pozneje
prav proti svoji volji jahal po-
leg stotnika Lawtona.

Dragonce je razumel na prvi
pogled smešni položaj svojega
novega tovariša, a utegnil je sa-
mo zaklicati mu — predno se je
vrgel na angleško krilo:

"Vaš konj pozna bolje pravo
stvar nego njegov jezdec. Stot-
nik Hvarton, pozdravljeni v vr-
stah svobode!"

Tega pa stotnik Lawton le ni
zamudil — da si je namreč svoje-
ga jettnika zdaj boljše zagotovil;
in ko je zapazil, da je ranjen, ga
je poslal nazaj za bojne vrste.

Ko je videl Dunwood, da se
Nemci** zopet upajo na dan, jih
je hitel zasledovati, in ker je bila
lahka stvar, dohiteti njihove sla-
bo hranjene, shušane konje, je
bil ta oddelek kmalu uničen.

Velik del Angležev je porabil
zmešnjavo in gosti dim, da se je
umaknil za glavni voj svojih lju-
di, ki so zdaj morali prenehati s
streljanjem, ker je bila nevar-
nost, da zadenejo prijatelja in
sovražnika. Zato so dobili be-
gunci ukaz, naj se skrijejo v gozd
za drevje.

A ni se še zgodilo to, ko je
stotnik Lawton, poklical k sebi
mladega častnika, ki je povelje-
val tisti oddelek, ki je bil ostal
na odprtem terenu, in mu velel
napasti še stoječe sovražnikovo
krilo.

Ukaz, komaj dan je že bil tudi
izvršen, a vnetost voditeljeva je
pustila v nemar potrebno previd-
nost, in med konjeniki, ki so bili
izpostavljeni pri ataki uničujo-
čemu ognju, je nastala zmešnja-
va. I Lawton i njegov mladostni

*) John Bull (Janez Bik) —
primek Angležev.

** Dodatno treba omeniti, da
se je bojevalo proti Amerikan-
cem tudi 19.000 vojakov deželne-
ga grofa hesenskega Friderika
II., ki jih je bil prodal ta glas-
oviti despot za dober denar An-
gležem. Glej zgodovino.

tovariš sta pala pri tem napadu.
Na srečo za čast Virgincev se
je pojavil v tem kritičnem tren-
utku major Dunwood zopet na
mestu. Videl je svoje čete v nre-
du in ob svojih nogah v mlaki
krvi Jurija Singeltona, mladeni-
ča, ki mu je bil drag zbog svojih
izvrstnih lastnosti, in pa Lawto-
na, ki se je bil istotako zvalil s
konja.

Dunwoodove oči so zablistale,
zdiral je med svoje krdelo in
sovražnika in jih z glasom, ki je
pretresel srca njegovih dragon-
cev, poklical nazaj k dolžnosti.
Njegova navzočnost in glas nje-
gov sta učinkovala s čarobno mo-
čjo. Čete so se zopet uredile,
trombe so pozvale na boj, in s
svojim poveljnikom na čelu so se
zagnali Virginci z neodoljivo silo
na sovražnika.

Kmalu zatem je bilo polje do-
cela očiščeno sovražnika. Kdor
ni bil pal, je iskal zavetja v goz-
dovih.

Le počasi se je umaknil Dun-
wood pred ognjem Angležev, le-
žečih za hostnim parobkom v za-
ščiti, in poslal nato svoje ljudi
na žalostno delo: pobirat ranjen-
ce in mrljice.

Narednik, ki je imel nalog, po-
vesti stotnika Hvartona na kraj,
kjer dobi zdravniške pomoči, je
hitel, kar je le mogel, da bi se hi-
tro zopet vrnil v boj; in tako je
stal Henrik v malo minutah člo-
veku nasproti, čigar prikazen in
opravila sta bila silno zanimiva.

Mož je bil plešast in razoglav,
a iz hlačenega žepa mu je kukala
lepo popudrana lasulja. Suknjo
je bil odložil zavijal srajčne ro-
kave do komolcev in kri, ki mu
je lepila na obleki, rokah in celo
v obrazu, je izdajala njegov po-
klie. V ustih mu je tičala cigara,
njegova desnica je držala orodje
čudne oblike, levica pa kosčke
jabolka, katere je vtikal s cigaro
vred v usta.

Na tleh pred njim je ležalo
truplo Nemca, katero je pazljivo
preiskaval.

"Takaj je zdravnik," je rekel
Henrikov spremljevalec mirno.
"Oskrbite Vam roko v hipu."

Hvarton se je približal čudni
figuri in videč, da ga oni ne za-
pazi, ravno hotel poslati pomoči,
ko je ranecelnik zamrmral pred-
se:

"Spoznavam razločno, da je
tega moža ubil stotnik Lawton,
tako dobro, kakor da sem sam
gledal to. Kolikokrat sem se tru-
dil pokazati mu, na kakšen način
lahko podere nasprotnika, ne da
mu uniči življenje. Kruto je, tre-
biti tako po nepotrebnem rod člo-
veški... in potem onemogoču-
jejo taki udari kakor je ta vsako
zdravniško pomoč. To je bagate-
liziranje vede!"

"Dovolite, gospod," je pričel
Henrik. "Obrnil bi rad Vašo po-
zornost na moje malo rano."

"Aj," je vzkliknil oni, okre-
nivši se. "Vi prihajate z bojišča?
Ali je dosti dela?"

"Za Vas? Mogoče," je odvrnil
Henrik, in z ranecelnikovo po-
močjo sleknil suknjič.

"Vaša rana ne pomeni nič," je
dejel zdravnik, precej zaničljivo
gledajoč roko. "Krogla je udrla
polec kosti, ne da bi je zdrobila.
A je vseeno sreča za Vas, da ste
prišli staremu praktiku v roke,
sicer bi bili lahko ob roko."

"Zares!" je vzkliknil Henrik
nekoliko vznemirjen. "Nisem mi-
slil, da je stvar tako huda."

"O, rana ni huda, a Vaša roka
je ustvarjena kakor nalašč za
amputacijo. To bi bilo utegnito
peljati kakega novince v izkuš-
njava..."

"Za vraga!" je zaklel stotnik.
"Kdo naj bi našel veselje na
tem, pohabiti človeka?"

"Gospod," je dejal ranecelnik
z veliko resnobo. "Amputacija
po pravih zdravniških umetnosti
je tako interesantna operacija, da
lahko zapelje mladega človeka,
da jo izvede tudi tam, kjer ni ab-
solutno potrebna."

Nadaljni razgovor so pretrgale
bližajoče se čete, ki so počasi je-
zdile nazaj na svojo prvotno po-
stojanko. Od vseh strani so pri-
hajali zdaj vojaki, iščeč zdravni-
ške pomoči.

Hvarton je prevzela straža —
in s težkim srcem je korakal na-
zaj proti očetovemu domu.

Angleži so bili izgubili pri raz-
ličnih napadih kakšno tretjino
svoje pehote in ostanek se je
zbral v gozdu. Dunwood je izpre-
videl, da je njih postojanka pre-
dobra, da bi dovoljevala nov na-
pad; zato je pustil tam blizu sto-

10.548

to je bila številka bolnika, kateri je bil zadnji v letu 1909 še
sprejet v zdravljenje slavnega in znamenitega Dr. J. E.
THOMPSON-A, glavnega zdravnika in ravnatelja Slovenskega
Zdravišča v New Yorku. Ta ogromni broj v zdravljenju spre-
jetih in tudi po kratkem času popolnoma ozdravljenih bolnikov,
nam zopet pričuje da je Dr. J. E. THOMPSONA iskušnost
in zmožnost v zdravljenju vseh bolezni

Najbolša Garancija

za vsakega, kateri potrebuje uspešno in hitro zdravniško pomoč,
ter želi v kratkem svoje izgubljeno zdravje nazaj zadobiti.

ROJAKI IN ROJAKINJE: Ne zgubite nade, ako Vas drugi
zdravniki niso mogli ali Vas ne morejo ozdraviti: — zato torej če
se počutite slabi in nemočni ter bolehate na še tako težki in ne-
varni bolezni, kakor:

reumatizmu,
kašlju,
naduhi,
prehlajenju,
sušici,
na pljučah,
na jetrah,
na ledicah,
na srcu,
na živcih,
na dušniku,
na vodenici,

DR. J. E. THOMPSON.

na želodcu,
na zlati žili,
na trakulji,
slabosti pre-
bavnih or-
ganov,
slabokrvnosti
na očeh,
v ušesih,
na lišaju,
na srbečini,
na prhutah,
na mazulih,

Kakor tudi tajnih moških in ženskih spolnih
bolezni:

triperju, čankerju, sifilisu, izcurenju moškega soka, nezmož-
nosti v spolnem občenu; — nadalje na belem toku, nerednem
mesečnem čiščenju, na vnetju maternice, neplodovitosti, —
tedaj se z zaupanjem obrnite za pomoč na slavnega in po vsem
svetu radi njegove izkušnosti v zdravljenju dobro poznatega
Dr. J. E. THOMPSONA ker ni je ni jedne.

AKUTNE IN KRONIČNE BOLEZNI
katera bi ne bila njemu dobro in natanko spoznata in katere bi se
on ne upal v kratkem popolnoma ozdraviti.

Zdravljenje vsih spolnih bolezni ostane
strogo tajno.

PAZITE DOBRO KOMU poverite bolezen v zdravljenje. Vaša
lastna korist je da ne odlašate temuž takoj v materinem jeziku
pišite za svet in zdravniško pomoč na SLOVENSKO ZDRA-
VIŠČE kateremu na čelu stoji slavn zdravnik:

DR. J. E. THOMPSON
342 W. 27th St. New York, N. Y.

nika Lawtona z oddelkom konje-
nikov, da nadzoruje sovražniko-
vo gibanje in ga, če mogoče, na-
dleguje, predno se zopet vkrea.

Imel je stotnik Lawton strog
ukaz, da se loti sovražnika zgolj
v slučaju, da se ponudi v to u-
godna prilika. Ranjen je bil ta
častnik samo lahko: krogla ga je
bila oplazila na glavi. In ko se je
poslavljal od majorja, je menil
le-ta smehljaje, da ako se izpoza-
bi še enkrat, bo treba smatrati
njegovo glavo pač za hujše ranje-
no...

Angleži niso imeli s seboj pri-
ljage, ker so bili odposlani, da
zaplenijo gotove dovoze živil, na-
menjene za ameriško armado.
Umikali so se zdaj preko gozdna-
tih višav, kjer so bili varni pred
vsakim kavalerijskim napadom
— da pospó zopet do svojih čol-
nov. Dalje prihodnjič.

**Slovensko Na-
rodno Samo-
stojno
Društvo**

V RAVENSDALE, WASH.

USTANOVljENO
25. aprila 1908 in inkorporirano
dne 24. decembra 1908.

GLAVNI ODBOR:
Predsednik: JOSIP KOŽUH,
Taylor, Wash.
Tajnik: CIRIL ERMENC,
Box 9, Ravensdale, Wash.
Blagajnik: Mike Dernovšek,
Ravensdale, Wash.

Društvena seja vsako zadno nedeljo v
meseču, ob 9. uri dopoldne v Georgetown
pri Frank Markus v prvem nadstropju

**17 JEWELLED
RAILROAD WATCH**

Patentiran navtičnik,
za možke ali ženske 18k
SOLID GOLD filled z
lepo okrašenim dvojnimi
pokrovcem, držal vedno
korektni čas, primerno
delavcem na železnicih,
JAMČENA ZA 20 let.
Za prihodnjih 60 dni
podajemo to uro na vsak
naslov po C. O. D. za
\$5.75 in vozne troške, na
pregled, in ako ni, kot
je in reprezentira NE
plačati \$35.00 za ravno takšno uro ako jo kupiš od
domačega zlatarja. Posebno dobro 14k pozlačeno
verzično in privezek darujemo z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH Co
505 ATHENÆUM B'LD'G, Chicago

Rojakom Slovencem naznanjava,
da sva odprta

Gostilno "Slovenski Dom"

na
2236 So. Wood ceste
to je med Blue Island ulico in 22.
Mladič & Krampats.

Edward Pauch
— gostilničar —
663 Blue Island Avenue
CHICAGO.

ODVETNIK PATENTI
CARL STROVER
1009-140 Washington St. CHICAGO.
TEL. 3989 MAIN

Dobra Unijska Gostilna, kjer se
mazel in gorak prigri-
zek: Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**
650 Blue Island Ave.
delika Dvorana za društvene in unijske seje, in
Vruga dvorana za koncerte, ženitve in zabave.

SALOON
z lepo urejenim kegljščem in sve-
že Schoenhofen pivo priporoča
ANTON MLADIČ,
937 Blue Island Ave. Chicago Ul.

Hoerber pivo. Prost prigrižek
SLOVENSKA GOSTILNA
MARTIN NEMANICH
LASTNIK
Phone: 22nd St. & Lincoln
Canal 80 blizu slovenske cerkve

Pooblastila in prošnje
na vojaške, sodniške in vse druge oblasti v sta-
rem kraju izdajen po
EDEN DOLAR
in priiskrim potrebna konzularna potrdila.
FRANK PODGORŠEK,
56 Warren St. New York. N. Y.

M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.
Vam je na razpolago pokazati
svojo najboljšo zalogo
zimске in spomladne obuče.

Slovenska Svobodomisel. Podp. Zveza

Chicago,
USTANOV.
1908Illinois.
INKORPORIRANA
1909

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago.
MATH GAISHEK, podpredsednik, Box 227 Nokomis, Ill.
JOSIP IVANŠEK, tajnik; 1517 S. 43rd Ave., Chicago, Ill.
M. V. KONDA, zapisnikar; 1518 W. 20th St., Chicago, Ill.
IVAN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

JOSIP BENKO, (predsednik), 11222 Fulton Ave., Pullman, Ill.
JOS. WERSČAJ, Box 271, Grand Works, Ill.
LOUIS SKUBIC, 2727 So. 42nd Ct., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

JAKOB ZAJC, (predsednik); Box 44, Winterquarters, Utah.
ANTON DULLER, 2012 W. 25th St., Chicago, Ill.
JOS. MATKO, Box 481, Claridge, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

A. H. SKUBIC, 2014 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
IVAN MLADIČ, 2236 Wood St., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, 11316 Fulton Ave., Pullman, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. B. J. DVORSKY, 1800 Fisk St., Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Ivanšek, 1517 S. 43rd Ave. Chicago, Ill. Denarne pošiljatve pa na Ivan Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "GLAS SVOBODE".

Seja vsak zadnji četrtek v mesecu.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Št. 1 v Chicago, Ill.: M. V. Konda, preds., 1518 W. 20. st.; A. H. Skubic, taj., 2014 Blue Island ave.; Josip Ivanšek, blag., 1517 S. 43. ave.; — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 2 v Claridge, Pa.: Ivan Mlakar, preds., Box 68; Ivan Batič, taj., Box 487; Lovrene Sturm, blag., Box 434. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 3 v Depue, Ill.: Franc Grošelj, preds.; Dan Badovina, taj.; A. Kuhar, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 4 v Black Diamond, Wash.: Jos. Plavec, preds., Bx 644; Math Pečnik, taj., Box 4; A. Slapnik, blag., Box 630. — Seja 1. nedeljo v mesecu v prostorih br. A. Slapnika.

Št. 5 v Darragh, Pa.: Matija Kie, preds., Box 96; Ivan Renk, taj., Box 24, Arona, Pa.; Josip Hauptmann, blag., Box 140. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6 v Winterquarters, Utah: Jakob Zajec, preds., Box 44; M. Krstnik, taj., Box 44; Ivan Mlakar, blag., Box 11. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 7 v Arona, Pa.: Alojs Laharne, preds., Box 156, Darragh, Pa.; Mihael Rajer, taj., Box 117; Andrej Štih, blag. Box 81. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 8 v McGuire, Colo.: V. Zupančič, preds.; Walsenburg Gordon Mine; Frank Bergach, Walsenburg Gordon Mine, Colo.; Jakob Hribar, blag., Box 72, McGuire, Colo. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 9 v Leadville, Colo.: Anton Goršič, preds., A. V. S. Co.; Fran Jelenc, taj., Box 972; Josip Lanič, blag., Box 972. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 10 v Moon Run, Pa.: Karol Telban, preds., Box 132; Ivan Arhar, taj., Box 264; Franc Likovič, blag., Box 268. — Seja 1. nedeljo v mesecu, v Union dvorani ob 9. uri popoldan.

Št. 11 v Staunton, Ill.: Ivan Maček, pred., Box 667; Anton Ansee, taj., Box 158; Andrej Schaffernegger, blag., Box 408. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 12 v Cumberland, Wyo.: Ignac Maripčič, preds., Box 12; Josip Keshman, tajnik, Box 271; Franc Krek, blag., Box 242. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 13 v Witt, Ill.: Anton Ulčar, preds., Box 95; Ivan Repolnysky, taj., Box 317; Luka Dernovšek, blag., Box 208. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 14 v Yale, Kans.: Anton Rmpar, preds., Box 65; Josip Alič, taj., R. R. No. 8, Pittsburg, Kans.; Franc Šetina, blag., Box 127, Yale, Kans. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 15 v Granville, Ill.: Jakob Cesar, preds., Box 168; Peter Tomšič, taj., Box 14; Ivan Papeš, blag., Box 171. — Seja 1. nedeljo v mesecu, v g. Ivanca Papeš dvorani.

Št. 16 v Clinton, Ind.: Vincenc Verhovnik, preds., Box 569; Viktor Zupančič, taj., Box 17, R. R.; Rudolf Cesar, blag., Box 412. — Seja 1. nedeljo v mesecu ob 9. predpoldan.

Št. 17 v Aurora, Minn.: Ivan Rožanc, preds., Box 148; Ivan Vidic, taj., Box 215; Josip Praznik, blag., Box 254. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 18 v Girard, Ohio: Matija Leskovec, preds., Box 372; Ivan Škof, tajnik, Box 11; Ivan Leskovec, blag., Box 428. — Seja zadnja nedeljo v mesecu.

Št. 19 v So. Chicago, Ill.: Jakob Tisot, preds., 11353 Fulton Ave.; William Rus, taj., 11316 Fulton Ave.; Ivan Levstik, blag., 11262 Stephenson Ave. Vsi v Pullman, Ill. — Seja zadnja nedeljo v mesecu.

Št. 20 v Cleveland, O.: August Kuznik, preds., 8323 Connecticut ave. S. E.; Jernej Urbas, tajnik, 1239 E. 60th str.; Valentin Kandoni, blag., 6305 Glass Ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu, v Knavsovi mali dvorani.

Št. 21 v Naylor, Mo.: Ivan Zimernan, preds.; Franc Levar, taj., Box 123; Valentin Dobnikar, blag., Box 46. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 22 v Indianapolis, Ind.: Josip Pušnar, preds., 725 N. Warman ave.; Franc Hruban, tajnik, 730 Haugh st.; Alojs Bučar, blag., 726 N. Warman ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu, ob 2 uri popoldne v g. Peseat dvorani na 717 N. Warman ave.

Št. 23 v Lemont Furnace, Pa.: P. Menart, preds.; Ivan Gregorič, taj., Box 51; U. Rmpar, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 24 v Milwaukee, Wisc.: A. Bergant, preds., 257 — 1st ave.; Ferd. Glojek, taj., 477 Virginia st.; Franc Matjaš, blag., 195 Reed st. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 25 v Reading, Pa.: Peter Kočvar, preds., 143 N. River st.; Franc Košmerl, taj., 428 Tulpehonken st.; Anton Košmerl, blag., 901 Schukle ave., Box 18. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 26 v Collinwood, O.: Ivan Potočar, preds., 5624 Elsinor st.; Ivan Aljančič, taj., 6321 Arcade st.; Jos. Kunčič, blag. — Seja 2. četrtek v mesecu.

Št. 27 v Forest City, Pa.: Jakob Trček, preds., Box 406; Fran Leben, taj., Box 419; Ivan Šume, blag., Box 233. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 28 v Madison, Ill.: Anton Pleše, preds., Box 14; Emil Tofant, tajnik, Box 183. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 29 v Taylor, Wash.: Mihael Škerbinc, preds., Box 7; Rudolf Gradisnik, taj., Box 48; Ignac Pugel, blag., Box 7. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 30 v Bishop, Pa.: Ivan Muzgelj, preds., Box 8; Paul Osebek, taj., Box 14; Andrej Renko, blag., Box 13. Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 31 v Farmington, W. Va.:

Josip Juraich, preds., Box 21; Franc Leustik, taj., Box 218; Ivan Koren, blag., Box 14. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 32 v Wenona, Ill.: Anton Žitnik, preds., Box 245; Anton Garm, taj., Box 93; Alojs Jaklič, blag., Box 95. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 33 v Livingston, Ill.: Matija Gorenc, preds., Box 132; Karol Izlakar, taj., Box 152; Albert Švajger, blag., Box 148. — Seja zadnja nedeljo v mesecu, v g. Černe in Zajec dvorani.

Št. 34 v Oregon, City, Oregon: Peter Kurnik, preds., Box 155; Ivan Kurnik, taj., Box 155; Fran Sajovic, blag., 131 — 18. & Main st. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 35 v Crawford, Kans.: Alois Korošec, preds., P. O. Girard, R. R. No. 4; Ivan Zager, taj., R. R. No. 4, Girard, Box 89, Crawford, Kans.; Anton Šraj, blag., P. O. Franklin, Box 3, Crawford, Kan. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 36 v Springfield, Ill.: Martin Pelkol, preds., 715 N. 14. st.; Alojz Pelkol, taj., 1201 S. 17. st.; Josip Grobelnik, blag., 1031 So. 15. st. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 37 v Blackburn, Pa.: Ivan Umek, preds.; Frank Sedminek, taj., Box 252, Westmoreland Co., Pa.; Ivan Grošelj, blag., Box 277. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 38 v Jenny Lind, Ark.: Jakob Lambrecht, preds., R. F. D. No. 3, Box 224, Ft. Smith, Ark.; John Spelič, taj., F. R. D. No. 3, Box 139, Ft. Smith, Ark.; Ivan Slapar, blag., Box 37. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 39 v Aguilar, Colo.: Franc Pozrl, preds., Box 3, Broadhead, McGuire, Colo.; Anton Lah, taj., Box 72; Jos. Morgl, blag., Aguilar, Colo. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 40 v Salida, Colo.: N. Predovčič, preds., Box 565; L. Novičič, taj., Box 260; Math Mantz, blag., Box 641. — Seja dne 17. v mesecu.

Št. 41 v Ambridge, Pa.: Franc Tomažič, preds., Box 141; Fred. Ogulin, taj., Box 70 Ambridge, Pa.; Andrej Unetič, blag., Box 263, Ambridge, Pa. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 42 v Red Lodge, Mont.: Anton Božič, preds., Box 32; Anton Kancelarič, taj., Box 32; Dragotin Grenko, blag., Box 32. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 43 v High Bridge, Iowa: Andrej Pelko, preds., P. O. Madrid, Iowa; Franc Lokner, taj., P. O. Madrid; Martin Supan, blag. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 44 v Virden, Ill.: Matevž Stermec, preds., Box 340, Virden, Ill.; Ivan Deželak, taj., Box 41, Girard, Ill.; Anton Stopar, blag., Box 231, Virden, Ill. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 45 v Baltic, Mich.: Karol Stopar, preds., Box 147, Baltic, Mich.; Franc Stempihar, taj., Box 264, So. Range, Mich.; Franc Lah, blag., Box 61, Baltic, Mich. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 46 v San Francisco, Calif.: Anton Serjak, preds., 1418 Vermont St.; Josip Rapuš, taj., 816 Hampshire St.; Franc Piškaur, blag., 816 Hampshire St. — Seja 2. nedeljo v mesecu ob 8 uri zvečer na 816 Hampshire St.

Št. 47 v Chicago, Ill.: Antonija Lesar, predsednica, 2727 S. 42nd Ct.; Antonija Ivanšek, tajnica, 1517 S. 43rd Ave.; Marija Marenčič, blagajnica, 4508 Ellis Ave.; vse v Chicago, Ill. — Seja se vrši drugo nedeljo v mesecu.

Št. 48 v Breezy Hill, Kans.: Štefan Dudaš, preds., F. F. D. No. 2, Box 109, Mulberry, Kans.; Martin Očko, taj., R. F. D. No. 2, Box 109, Mulberry, Kans.; Franc Šetinec, blag., R. F. D. No. 2, Box 100, Mulberry, Kans. — Seja 1. nedeljo v mesecu ob 9 uri jutraj.

"SVOJI K SVOJIM!"

tako pravi star pregovor. Naši bratje rojaki Slovenci in sploh Slovani razvideli so, da S. S. P. Zveza pospešuje in napreduje dan za dnem: število članov se množi in prav sigurno le zato, ker vsak član ima ugodnosti.

Rečimo! Priliko ima vsak Sloven, da se zavaruje za slučaj bolezni in smrti. Nadalje nudi se vsem, ki še niso pri nobenem društvu ali ki želijo postati član te lepo se razvijajoče Zveze, da plačajo \$8.00, vstopnine, in na ta način je tak član zavarovan takoj z prvim dnem za slučaj bolezni itd.

"Zveza" se baš v zadnjem času rapidno množi, in gotovo si mora vsak Slovenec in sploh Sloven šteti v ponos, da je ud te Zveze, ki nudi mnogo več ugodnosti kakor katerakoli druga Jednota.

Tu in tam je slišati glas, da rojakinje Slovenke po raznih mestih ustanavljajo svoja ženska društva in žele prikloniti se v našo S. S. P. Z. In kadar tako store sigurno, bode to v korist svojo in svojcev. Videti je, da v kratkim času bode Zveza štela 2000 udov.

Pojasnilo.

Ker nekoliko društev pismenim potom povprašuje za stvari Zveze, toraj opetovano pojasnjam, da vse stare, oziroma prve listine so veljavne ravno tako kakor nove. Toraj ne zavržite ničesar. V prihodnjem zopet mnogo novih članov in članic.

Društva se naprosi malo potrpljenja. Znaki so pošli in naročimo zopet nove. Toraj prosim potrpljenja.

Pozdravljam vse brate in sestre S. S. P. Zveze.

Jos. Ivanšek, gl. tajnik.

Chicago, Ill.

Cenjeni urednik: —

Uvrstite sledeče v glasilo. Poročano je bilo o našem ženskem društvu št. 47 S. S. P. Z., toda omenjeno ni bilo ničesar na kaki podlagi je bilo isto ustanovljeno.

Pri zadnji mesečni seji je bilo sklenjeno, da društvo iz svoje blagajne plačuje bolniško podporo po \$3.00 na teden in sicer po šestih mesecih po vstopu v društvo. Usmrtnina je \$500.00. Pristopnina je \$1.00 in skupni mesečni asesment pa 75c. Toliko rojakinjam na znanje.

Vse Slovenke v Chicago in okoličini vabimo v našo sredo. Pozdrav vsem sestram in bratom S. S. P. Zveze.

A. Ivanšek, tajnica.

Svobodomislci! Naročajte, priporočajte in razširjajte naš list! — Vsak naročnik naj pridobi vsaj enega naročnika! — Bodite povsod širitelji njegovega poštenega prizadevanja!

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Kajti koristijo močne mislice, če trpiš na revmatizmu.

PAIN-EXPELLER

dobro vdrgnjen, ti takoj olajša bolečine in odstrani njih vzroke. Po 25c. in 50c. v vseh lekarnah.

F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl St., New York.

Pazite na varstveno znamko s sidrom.

Pazite na Halley-ev komet?

Največji nebeski prizor vse dobe. Ta fini 5-oddelni teleskop meri 33 palcov odprti in 11" zložen in stane samo \$1.50. Čista stekla fine kvalitete. Polirani medeni obročki in 2 pokrovec. Čudovit fin instrument za tako nizko ceno Vsakdo ga lahko ima. Pošiljamo na vse dele sveta, poštnine prosto na prejem \$1.50. Ne odlašajte, naročite takoj! Naslov: P. E. FRETER & Co., 52 Dearborn Str. Chicago, Ill.

The Gutsch Brewing Co.

Pivovari vležanega piva in znanega

KOTBUSSE WEISS PIVA

Sheboygan, Wisc.

Telefon 90.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELOVALCA
sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1405

VELIKANSKI DOBIČEK ZA 2c
ako pišete po cenik. Pravo grenko vino, kranski brinjevec, tropinovec in novi "Sporty Gin", prodajam skoro polovico ceneje. — A Horwat, Joliet, Ill.

V listu "Glas Svobode" oglašajo samo dobre tvrdke, zato vam jih priporočamo.

Neuropin Želodečni Grenčec

je znašel J. B. Scheuer, v nemškem Jasniku na Moravskem, Avstrija v začetku zadnjega stoletja in ga postavil na ameriški trg v letu 1900. Vsakdo priznava, da isti je najboljši želodečni grenčec v eksistenci! Ta grenčec je napravljen iz izbranih zelišč in korenin, vsebuje medicinske snovi in je gotovo, zanesljivo zdravilo proti kislini v želodcu, zaprtju, želodečnem krču in grizavici. Priporočamo ga za preganjanje plinov iz drobnja. Samo en poskus pokaže dobre lastnosti tega grenčeca.

J. B. SCHEUER CO.,

IZDELOVALEC

158 W. Kinzie St., Chicago, Illinois

GARANTIRAMO DA JE

SLOVANSKA KORONA

zdravilno grenka vinska TONIKA napravljena izključno le iz starega, čistega kalifornijskega vina.

Ista vsebuje najbolj pomagljive snovi za človeški sistem, deluje na črevesa in jetra. Vam da trdno spanje in Vam ponovi Vaš potrt sistem lepše kot katerakoli drugo zdravilo.

Naročila na debelo za te, kakor tudi za žganje, likerje in vina se lahko pošiljajo na

Mohor MLADIČ
GENERAL AGENT

158 W. Kinzie St.

Chicago, Ill.

Izdelujemo obleke po meri iz čisto volnenih, domačih in importiranih tkanin.
Prodajamo gotove obleke za delavnik in praznik.
Imamo veliko zalogo trdih in mehkih klobukov.
V zalogi imamo vedno bogat izbor obuče in čevljev močnih za delo in elegantnih za praznik. Popolna zaloga sraj spodnjega perila, kravati itd. daje našim c. odjemalcem najokusnejšo zadovoljnost. Največja zaloga vsakovrstnih hlač, finega izdelka in nizke cene.

Pridite, ogledite si i kupite!

PRVA SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA S OBLEKAMI

JURIJ MAMEK,

581 S. Centre Ave., Chicago, Ill.

Vsak slovenski delavec naj čita "GLAS SVOBODE"

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure popoldne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—3:30 ure večer.
V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.,
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10,
ure popoldne doma in to le izjemoma v prav tujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličan zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

W. SZYMANSKI

TRGOVEC S RAZNOVRSTNIM POHISTVOM

624-628 Blue Island Avenue, Chicago

TELEFON CANAL 955

Moja trgovina pohištva je ena največjih na južno-zapadni strani mesta, kdorkoli pri meni kupi, jamčim da bo zadovoljen kot je bil vsak kdor je že pri meni kupil v zadnjih 22 letih od kar sem v tej trgovini in na istem prostoru.

Pijte najboljše pivo

Edelweiss

Peter Schoenhoffen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9

CHICAGO ILL.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co.,
1518 W. 20th St. Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomislalni list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEREK
in velja

ZA AMERIKO: Za celo leto\$2.00
za pol leta\$1.00
ZA EVROPO: Za celo leto\$2.50
za pol leta\$1.25

NARLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE CO.
1518 WEST 20TH ST., CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike
da nam natančno naznanijo poleg NOVEGA tudi
STARI naslov.

231

DELAVSKE UNIJE IN POLITIKA.

Ne moremo si kaj, da ne bi nekoliko bližje pogledali na velkanski boj, ki se vrši sedaj v Philadelphiji, ker ravno dogodjaji in ves tek boja nam daje primeren nauk v tem oziru, da se prepričamo, je-li za delavske unije važno, da se pridružijo političnemu gibanju ali ne, da si ustvarijo svojo politično stranko in da za kandidate svoje stranke vsi unijski, kakor tudi še ne organizirani delavci enoglasno volijo.

Nikdo ne bo oporekel, da ravno v tem boju, ki se bje med delavstvom in kapitalizmom v strogo republikanski Pennsylvaniji, tiči ali delavska zmaga ali pa poraz. Delavstvo in kapitalizem po vsej Ameriki sta koncentrirala svoj boj v Pennsylvaniji. Po zmagi ene ali druge stranke pričel bi se bojevati naroden boj za obstanek ali poraz unije.

V Philadelphiji, v sedajnem boju vidimo, da despotična smer, katero je zavzela Rapid Transit družba, ki zastopa kapital, proti pouličnim železničarjem bi bila stvar nezmožnosti, ali vsaj tako daleč ne bi prišlo, če ne bi bili mestni zastopniki taki trmoglavci sovražniki delavstva. Generalni štrajk je bil odgovor delavstva v Philadelphiji na sramotno družbo mestne uprave s kolovodji traction družbe. V teku tega štrajka so delavci ukusili vso težo policijske brutalnosti in razredne justice. In sedaj ko so stanoviti, trdni, združeni delavci takorekoč zmagujoči nad kapitalom, sedaj ko moč Traction družbe, zastopnice kapitala peša pod navalom složenega delavstva, sedaj ko vse kaže, da kapital mora podležiti in ugoditi delavskim zahtevam in ko je družba tako opešala, da ponuja delavcem koncesije, vidimo, da so politikarji priplazili v ospredje.

Vprašamo se, zakaj Senator Penrose tako želi, kakor se navidezno kaže, da se pride do poravnave in prepričati državni, dalekosežni štrajk? Ali morda zato, ker je delavski prijatelj, ker čuti in misli s delavstvom? Kaj se le! Znano je, da senator Penrose ni dvignil niti mezinca, da bi preprečil štrajk pouličnih železničarjev. Tudi ni storil koraka, da bi preprečil generalni štrajk. Rekel pa je ravno takrat, ko se je Transit družba, za katero hrbtom je stala Pennsylvanija železnica in drugi kapitali, izjavila, da unijo železničarjev mora uničiti: "To hell with Wilkesbarre (delavsko delegacijo, ki je v Wilkesbarre, Pa., zborovala)", ker misli je, da je delavstvo že poraženo. Toda sedaj ko mu je zadonelo na ušesa, da se delavstvo po vsej državi pripravlja za generalni štrajk, se je zbudil iz spanja, stopil kar čez noč na plan iz straha za svoje lastne interese.

Senator Penrose pozna in vidi, da bolje kot mi raztrgani položaj republikanske stranke, kateri pripadnik in državni bos je on sam. Vsi, od predsednika Tafta doli do zadnjega cestnega pometarja, ki zastopajo republikansko stranko, pričakujejo velike zube glasov in mogoče tudi poraz pri prihodnjih državnozborskih volitvah. Znano je, da je država Pennsylvanija pod normalnimi položaji varna in gotova republikanska država to je, da večina glasov je oddanih za republikanec, in zato se boje, da bi splošna stavka v tej državi podnetila glasovalce do prave mržnje do kapitalistov, katerih stranka je republikanska in da bi vsled tega

zgubili republikanci večino in upliv. In to je glavni vzrok, da se je senator Penrose prikazal na dan kot ščurek, skušajoč prodreti svetlobo, dobro vedoč, da splošna stavka po celi državi, bi na delavstvo veliko uplivala pri prihodnjih jesenskih volitvah, kar bi značilno njegov poraz.

Moč države se je brezdvomno v jasni luči pokazala pri velikem štrajku v Philadelphiji in če si delavci v Pennsylvaniji in po vseh Združenih državah tega nauka k sreči ne vzamejo, ne bodo mogli drugega kot samega sebe kriveti za posledice.

Na vsak način se mora reči, da štrajk v Philadelphiji je dobra šola za delavstvo, od katerega se sedaj pričakuje, da pri vsaki volitvi stopi na plan in voli ne za interese kapitala, temveč za interese in blagostanje delavskega razreda.

Delavski razred naj bi se bavil ravno tako s politiko, kakor se bavijo kapitalisti. Kedar bo delavstvo prišlo do spoznanja, da popolno zmago le takrat dobi, kedar zmaga na industrijskem in političnem polju, tedaj se bo še le v pravi luči pokazala moč delavskega razreda.

DELAVSKA POLITIČNA STRANKA.

"Delavska politična stranka v Združenih državah!" Nekaj novega na ameriškem političnem polju, vendar pa stvar dobro znana in lepo napredujoča v Evropi, kot na Angleškem, Nemškem, Avstriji, Belgiji in drugod, ki je dosegla velikanske uspehe za delavstvo, tako v postavodajah, kakor tudi pri industriji. Kedar in zakaj se je sklenilo, da se ustanovi delavska politična stranka? To sti dve vprašanji, katere se lahko odgovori s besedami, ki dajo ves kredt zavednemu delavstvu.

Vsakomur je kolikor toliko znan boj, ki se vrši ravno sedaj v državi Pennsylvanija med delavstvom in kapitalizmom. V tem boju, ki se gre za obstoj ali propad unionizma, je delavstvo prišlo do spoznanja; sprevidelo je, začelo je zreti v bodočnost, ki je temna za unionizem, naznanjajoča gotov propad delavstva. V tem boju je delavec, unijski in neunijski, opazil, da je osamljen, da so ga politikarji, katetimi je pomagali do mastnih služb dezertirali, da so republikanski kakor tudi demokrati ljudski (!) zastopniki pokazali se prijatelje delavstvu sovražnega kapitala. Razočaranje je bilo veliko. Kamorkoli se je ozrl videl je le sovražnike, kjer je prosil pomoči, je ni dobil, celo vlada mu je postala sovražna; pravice in za delavstvo; elementi, ki so postavljeni, da nepristransko varujejo življenje in premoženje vseh državljanov, ne glede na stan, bogastvo ali revščino, so obrnili delavcu hrbet, ga pobijali, morili, streljali in na ta način hoteli prisiliti, da se uda na milost in nemilost kapitala, ki ima vso vladno mašinarijo hipnotizirano. Videl je, da sti republikanska in demokratiška stranka pod uplivom in v zakupu kapitala, ter da edina prijateljica mu je še socijalistična stranka, ki je pa kar se vlada tiče popolnoma brez moči in to zato, ker ta stranka, ki je ob enem vsaj od sedaj stala za delavca, nima nobenega zastopništva v narodni postavodaji.

Nekaj je treba storiti in to takoj, da ne bo prekasno, si je mislil delavec, ko je videl, da brez lastne politične moči je vsak boj brezuspešen. In začel je misliti samostojno brez pritiska od zgoraj ali zdolaj, premišljujoč in uvažujoč politično moč delavstva v inozemstvu, posebnoma na Angleškem in Nemškem, kjer je delavec zastopan v državnih zborih po delavcih, kjer ta zastopnik stavi predloge in korist delavca in zanje glasuje in kjer se bori proti vsaki točki, ki bi znala škoditi delavstvu in tako je prišel do zaključka, da si v Združenih državah ustanovi svojo, delavsko politično stranko.

Marsikdo pa bo rekel, ali ni socijalistična stranka, delavska stranka? Ali ni Socialist Labor Party tudi delavska stranka? In zakaj se delavstvo h kateri teh strank ne priklapi? To je vse dobro in prav. Omenimo pa naj tu na mestu, da predno se bo delavstvo tako daleč izobrazilo, da bo v stanu razumeti principe in ideje

socijalistične stranke bo vzelo se najmanj 50 ali morda 100 let. Tema ne more nikdo oporekati. Navadni delavec še ni prišel tako daleč, da bi mogel uvaževati kaj socijalizem zahteva in zato je potrebno, da se ustanovi med starem sistemom in novim nekak prehod to je, neobhodno potrebno, da se ustanovi še ena, to je delavska politična stranka, ki naj združi vse delavstvo v to stranko v času volitev a ob enem jih pa uči pomen delavstva in pomen kapitalizma. Oni delavci, ki so tako daleč napredovali, da uvidevajo potrebo socijalizma bodo stopili v vrste socijalistične stranke.

Ako se izvrši načrt za delavsko politično stranko, katero sedaj delavci formirajo v državi Pennsylvanija, oziroma koje narodni pomen bo še le postal? Efektiven na zborovanju farmerske unije, ki se ima vršiti meseca maja v St. Louisu, tedaj se lahko proročuje propad obeh kapitalističnih strank, na krnilo pa bodele prišli delavski stranski to je delavska politična in socijalistična stranka.

Socijalisti bi mogli ta korak delavstva pozdraviti in na vsej črti delavstvu pomagati, da se delavske ideje vresničijo. Če bodo socijalisti roka v roki delali s delavsko stranko, potem se lahko reče, da v kratkem času bodele obe stranki ena, kakor se je to zgodilo na Nemškem, kjer imajo sedaj socijalisti skoro večino v državnem zboru.

Delavsko politično stranko je rodila potreba in se ne more nobenemu predbacivati, da je skušal na ta način priti do političnih jaski, kot je to storil pred leti, delavski (!) prijatelj W. R. Hearst.

Pomisliti je treba, da večina delavstva sedaj voli republikanske in demokratske kandidate, ker voliti hoče, toda s socijalizmom se ne strinja, ker ga ne razume in zato voli za koristi kapitala — proti sebi. Če pa se ustanovi delavska politična stranka tedaj pa je vsak dvom izključen, da ne bi delavci pristopili k delavski stranki, ter volil za njene kandidate, kateri ako bodejo izvoljeni, ter spolnovali in izvrševali zahteve delavcev, ki so jih zvolili, bodejo nehoti morali zastopati interese socijalizma.

Iz tega je razvidno, da je delavska politična stranka, vodena tako, da se ne bodejo kapitalistični humbugarji v nio utihotali, nekak prehod delavstva iz kapitalističnega političnega jarma v naročaj socijalizma.

SLOVENCI NA FARMÉ!

Čevljar se naj drži svojega kopita, je star in resničen, slovenski pregovor. Večina ameriških Slovencev je bila v starem kraju rojena in vzgojena na kmetih. Večina rojakov je kmečkega stanu in kolikor toliko jim je znano poljedelstvo; druge obrti ne poznajo. Pri plugu so se rodili, pri plugu so preživeli svoja mlada leta v starem kraju in kmetija jim je bila dom. Ko pa enkrat naš rojak pride v Ameriko, zagradi kramp in lopato, pa gre v globoko zemljo, gre v nevarnost, da zasluži par dolarjev na dan — če mu lastnik premogokopa dovoli delati. Od kmetije noče več slišati besede. Zakaj?

Nasteli bi lahko stotine vzrokov, toda najvažnejši vzrok je ta, da skoro vsak naseljenec je navezan na dom, ali zato ker ima doma kmetijo, na kateri ima dolg, pa je prišel sem v Ameriko, da služi denar in splačuje dolg ali pa zato, ker iz grunta v starem kraju je le s težko dobil za davke in da se je komaj preživljal. To sta dva glavna vzroka, da naš rojak se boji iti na kmetijo, ko pride v Ameriko.

Naseljenec, ki pride v Ameriko, da si zasluži in prihrani par centov, da poplača svoj dolg, ki ga ima na posestvu prav stori, da gre v rudokop, topilnico ali tovarno, da hrani ter ko si poplača dolg, ki bremenja ročno grudo in

da se povrne, v rojstni kraj k ženi, ali starišem. Takega ne silimo, da bi šel na kmetijo, ker isti ima svoje posestvo doma in neko mora tudi tisto obdelovati, pač pa naj veljajo te vrstice o nim, ki so prišli sem v Ameriko s namenom, da jim bo ta svobodna gruda novi dom.

Taki rojaki, ki pridejo v Ameriko s namenom, da si tu nov dom ustvarijo naj bi pred vsem ne pozabili dejstva, da so sem prišli, da siboljšajo razmere, da jim ne bo pod stara leta treba živeti od milosti dobrosrčnih ljudi ali pa postati težko breme svojih otrok.

Človek, ki je marljiv, je mlad in žilav dobi vedno delo, starca, ki je slab, mu delo ne gre od rok, ga vse odrija in zaničuje. Zato je treba skrbeti v mladosti za stare dni.

Iz skušnje smo prepričani, da je veliko naših rojakov, ki bi radi šli na kmetije, toda nimajo nobenega, da bi jih poučil kako priti, in kako priti do kmetije. Treba bi bilo nekoga, ki bi naše rojake spodbujal in učil, toda žal bog, da rojaki, ki so podkovani v poljedelstvu in katerim so ameriške razmere znane, molče in blagor slovenskega naroda v tujini jim je deveta briga. Pa tudi naši rojaki vobče so hladnokrvni, se ne brigajo za lastno korist, ter se zadovoljijo s tem, da enakomerno delajo v tovarni ali premogokopu, ter da imajo za "pint" ali sodeček ječmenoveca. Za bodočnost ne skrbijo in zato smemo smelo trditi, da v tem oziru se rojaki kaj radi "amerikanizirajo".

V Ameriki se pride do kmetije na več načinov. Najceneje je, ako se človeku posreči dobiti zemljo, kateri pravimo "homestead" to so državna zemljišča, vendar pa o tem ne bomo govorili sedaj; kogar pa bi "homestead" zemljišča veselila naj si kupi od rojaka Wm. Brunschmid, 708 — 10th St., Minneapolis, Minn., knjigo "Slovenija", v kateri imenovani rojak na drobno in obširno razpravlja o teh državnih zemljiščih ter ob enem tudi daje vsa navodila in tudi kje se homestead zemljišča še dobe.

Drugi način priti do kmetije je kupiti zemljo dokler je še po ceni. Poznamo več rojakov, ki so pred par leti kupili zemljišča v bližini Naylorja, Missouri od rojaka Franka Grama po \$10.00 akker. Zemljišče so morali sami čistiti in kakor nam je rojak August Duller pravil, ki je kupil posestvo v Gamburg, Mo., da za les se je dobilo toliko kolikor je zemljišče stalo. Toraj na ta način je kmetec dobil zemljo zastonj. Danes dve leti od tega se je zemljišče podražalo in cena mu je \$16. toraj akker šest dolarjev več. Obdelana gruda pa vrže od 25 do 50 dolarjev akker in še več. Iz tega je razvidno, da v zemljišču je denar.

Za primer recimo, da ima rojak tisoč dolarjev in bi šel rad na kmetijo. Kako naj bi začel? Pred vsem se mora poizvedeti, kje se dobi dobra zemlja in po ceni ter v bližini železnice. Pisal naj bi raznim agentom in od koder dobi najpovolnejši odgovor in kjer se mu najbolj dopade, tam naj kupi. Pred vsem pa bi priporočali, da rojaki kupijo od rojakov, ker rojak-agent ne bo pahnul svojega rojaka na led in ako se kateri misli naseliti v Missouri mu priporočamo, da se obrne na F. Grama; Naylor, Mo., ki je zanesljiv in vam bo resnico povedal, potem pa če kupite ali ne.

Odlčili ste se, da kupite zemljišče v Missouri in sicer 40 akker gozda po 16 dolarjev akker. Na kup plačate recimo po \$6 na akker kar bi znašalo \$240 ostanek po \$400 pa se zavzete plačati v štirih letih. Od vašega denarja vam ostane \$760. Poleg tega pa prodate les in sicer dobite zanj po \$7 od akra, kar znaša \$280.00, toraj imate vsega skupaj \$1040 za zidanje poslopij in nabavo orodja. Vsak začetek je težak in z malega raste veliko. Pred vsem je treba stanovanje. Hišo s tremi sobami si zgradite za \$100.00; hlev za 10 glav živine bi vas stal \$240.00 in druga manjša gospodarska poslopja okoli \$100.00. — Nadalje si kupiti dve muli ali konja, recimo za \$200 in štiri krave po 25.00, kar znaša \$100.00; za druge živino in perutnino potrebojte recimo \$30.00; za orodje se

Nadaljevanje na 7. strani.

Zakaj trpeti bolečine, ko iste lahko takoj

odženete s

"KAPSOL"

čudovitim mazilom za vse bolečine kot revmatizem, nevralgijo, glavobol, trganje v krizu. Isto tudi odstrani otekline in prežene otrplost.

Navodilo: Pomažite malo Kapsola na prizadeti del dvakrat na dan. Cena 50c., po pošti 55c. Denar lahko pošljete v znakmah.

J. C. HERMANEK
LEKARNAR

1800 So. Center Ave., Chicago, Ill.

V času dela in jela, spomni se na ne-delo in ne-jelo.

Vsakdo, ki ima nagon do kmetijstva, naj kupi kos zemlje! Zemlja po vsej Ameriki bo postala v cenah enaka v Evropi in to prej kakor se ljudem sanja. Jaz ne ponujam zemlje z lažmi, trentinovega olja iz korenin, nabiranja različnih rož in vseh nemogočih laži, temveč kupi, ako več ne moreš vsaj 40 akrov zemlje in na nji preživel boš vedno sebe in svojece na pošten način. Ni države v Ameriki, katera bi se mogla meriti z Missouri v splošnem kmetijstvu.

Prevzel sem 40.000 akrov najfineje ravnine, za naselitev. Vsa zemlja je moderno kanalizirana po državi. Tukaj ponavljal se bode stara pesem. Kar se danes nudi za \$16 akker, predao mine 20 let se bode prodalo za desetkratno ceno. Ako se oglasi dovolj Slovencev, rezerviram 10.000 akrov izključno za nje. Kar je obdelane enake zemlje plačala je leta 1909 od \$50—100 v pridelku pavole, \$30—50 v koruzi itd. Kar se seveda lahko dokaže s številkami državne statistike. Kaj je kmet in kaj je najbolje plačan delavec v mestu? Prvi je prost gospod; kar snesti ne more, proda in to za drag denar. Drugi je sužen družih. Zakaj toraj ne postati prost in neodvisen? Pomislite, vaši otroci ne bodo mogli zemlje kupovati, ker cene bodo previsoke in to naj si vsak zapomni.

Vsa zemlja je enaka, vsa cena je \$16.00 akker, zraven železnice, postaje ali pa vstran. Kjer koli te bolj veseli, tam ti je na izbero. \$6.00 na akker takoj in ostanek na 6% obresti poljubno. F. GRAM REALTY CO. NAYLOR, MO.

GLAS SVOBODE CO.

1518 West 20th St. Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem družtvu, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priškrbimo tudi

družtvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastonj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

Večina slovenskih krčmarjev v La Salle, Ill.

toči PERU PIVO.

PERU BEER COMPANY, Peru, Ill.

Podpirajte krajevno obrt!

Čemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Šimonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.
Telefon Morgan 433.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvažaj pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Slovensko Delavsko Podporno in Penzijsko Društvo

Ustanov.

21. nov. 1909

DARRAGH, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Jos. Hauptman, Darragh, Pa. Box 140.
 PODPRESEDNIK: Ivan Sever, Adamsburg, Pa. Box 51.
 TAJNIK: Fran Plazzotta, Madison, Pa. Box 23.
 ZAPISNIKAR: Ivan Flere, Adamsburg, Pa. Box 122.
 BLAGAJNIK: Jos. Klanžar, Adamsburg, Pa. Box 88.

NADZORNIKI:

ANTON KLANČAR, Arona, Pa. Box 144. Predsednik.
 JAKOB ŠETINA, Adamsburg, Pa. Box 108.
 BLAŽ ČELIK, Adamsburg, Pa. Box 23.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. GEORGE BOEHM, Arona, Pa.

IZ STARE DOMOVINE.

Piše Dr. Slane.

(KONEC.)

Kakor kaže razvoj Austrije, bode v kratkem času več železnice vodilo v Trst. Slovenske dežele bodo preprežene z železnicami, ki bodo vezale to veliko torišče ljudi, Trst in morje z drugim kopnem svetom. Hoj, če ne vemo Slovenci izrabljati te prilike, da postanemo dobri delavci, kakor jih zdajšnji svet na kmetiji, v fabriki, v rokodelstvu, v družini tehničnih delih zahteva. Z slov. duhovnikom in juristom ne bomo pregnali tujine, ki se bode vsedla za našo mizo. In v tem oziru bi morali naše meščanstvo kaj storiti. Obrtniki bi morali ustopati v tem oziru v javno delo, ne pa prepuščati vse advokatom. Ako bi se ti obrtniki oglašali in prejeli, izvrševali poslanstva, bi Slovenci ne gledali v Ljubljano kot v svojo Meko, ampak v Trst.

Ne jedne šole za nauk v mehaničnih delih nimamo Slovenci, v kateri bi se mladiči vežbali za fabrično delo bodi kakke stroke. V Trstu je in bo vedno na tisoče delavstva, ki len denar zaslužijo. Kdo pravi, da slovenski človek ni za to, da bi postal kaj boljšega, spretnjšega delavca — takozvan kvalificiran delavec v fabriki! Šole ni za to. Da bi se tržaški Slovenci poganjali za tako šolo in si izgajali take delavce, kakor jih potrebuje Trst za svoje fabrike, za železniške delavnice za delavnice, v katerih se delajo, popravljajo ladje, jim ne pride na misel; ubogo ljudsko šolo maltretirajo. Naj bi z večjimi zahtevami začeli, z univerzo, tehniko, šolo za mehaniko in makari, da se v njih vsak dan tudi uči znanje italijanske, — še boljše za nas. — Če bi v Jesenicah kakga Slovence ne izgojili za monterja, bi morali še za naše vodovode dobiti monterje iz tujine.

Kmet ne more v tem oziru pomagati meščanu na noge, ali meščan bi imel vsaj zaradi tega, da svoje sinove spravi v boljše plačano delo, skrbeti, da dobimo Slovenci šolo za mehanična dela. In kje bi bil za isto boljši prostor kakor v Trstu ali njega okolici! Tam so ladje, njih izdelovanje združuje skoraj vsa mehanična dela. Joj, tako blizu k polni skledi nas je postavila Slovenec usoda, pa nimamo žlice! — Prišlo bo, da bo Lah vse Slovence ob morju stran potisnil od boljših zaslužkov in z beračem pa poj gorijo svojem narodu! —

Odpadali bodo tudi kmeti, ko bodo videli, da je slovenski človek v večjih mestih le za fakina in ko pride čas, — in ta bode prišel, — v katerem se ne bode dosti več vprašalo po narodnosti, ampak po tem, koliko človek ve la kot delavec, bo ubogi Slovan stal pri karoli, si brisal snoj iz čela in tožil nebu svojo usodo, ki ga je zaklela, da ne sme priti do boljšega prostora na solneč.

Sto tisoč in sto tisoč dobrih slov, moči je že pohabila Amerika; — še več jih ho. Dosti denarja se je zaslužilo v Ameriki po našincih, ali slov. kmetija je dajala tudi dosti svojega mozga za to Ameriko. Denar, ki prihaja iz Amerike domov, res pomaga doma ostalim, ali ako bi ljudje doma ostali, bi že davno iz kmetije pritisnili na austr. vlade, da zmogoči slov. mladini, da stopi v

ni činitelj! zapazili in nemara premisljati o tem, kaj bi bil Trst Slovincem, vsem južnim austr. Slovanom in potem Austriji, ki še, noče zgubiti Trsta in adrijskega morja, izročiti je Lahom v kraljevstvu in kaj bi bili ti Jugoslovanom kot moderni delavci velikemu Trstu! —

LURŠKI ČUDEŽI PRED SODIŠČEM.

Monakovski zdravnik dr. Aigner je objavil pred kratkim v reviji "XX. Jahrhundert" znanstven članek, v katerem je vse lurske čudeže zelo ostro obsodil, razlagal jih prirodnim potom in nastopil proti zdravniškemu konzorciju v Lurdu, češ, da ta daje ozdravljenim spričevala, v katerih priznava nadnaravne vplive ozdravljenja in potrjuje razne čudeže, ki se absolutno ne strinjajo z zdravniško vedo. Navedel je več primerov, ki pričajo naravnost goljufijo lurskih zdravnikov, kakor na primer fotografija deklice, ozdravljene od raka na obrazu, pri čemur je fotografirano njeno zdravo lice itd. itd.

Kmalu po tem, ko je izšel članek dra. Aignerja, je poročala klerikalna "Lothringuer Volksstimme" o novem čudežu iz Meta in redaktor omenjenega lista, Fiege, je pri tej priložnosti napadel dra. Aignerja. Ker pa ni mogel seveda znanstveno polemizirati, je napadel dra. Aignerja z osebnimi stvarmi, predbacival mu laži in zanikanje čudežev, zmerjal ga je pri tem na znani klerikalni način in ga denunciral, da je govoril protidinstično pri predavanju o Ferrerju.

Dr. Aigner je tožil redaktorja Fiegeja zaradi razžaljenja časti in obravnava se je vršila pred deželnim sodiščem v Monakovem. Pri obravnavi sta obe stranki hoteli dokazovati, toda predsednik je proglasil, da ne pusti razlagati verskih vprašanj, zakaj tu se gre samo zato, da se zagotovi, ali se vsi ozdravljeni naravnim ali nadnaravnim potom. V to svrhu so bili zaslišani izvedenci. Dr. Rafael v. Westphalen je proglasil, da pripisuje gotovi uspeh ozdravljenja sugestiji. Poslal je sam neko pacijentino v Lurd. "Moram pa povedati, da takih čudežev, o katerih govorijo teologi, nisem nikdar videl. Kar se tiče onega zdravniškega bureaua za konstatiranje čudežev pri bolnikih, moram po lastni skušnji reči samo to: K šefu tega zavoda, dru. Boissarie pride človek in pravi: "Jaz sem ozdravljen!" Ako ima tak človek s seboj zdravniško spričevalo s popisom bolezni pred prihodom v Lurd, pozove dr. Boissarie navzoč zdravnike, da pregledajo dotičnega človeka."

"Kaki zdravnik si to?"

"To so navadno zdravniki, ki pridejo v Lurd bodisi z bolnikom samim bodisi kot turisti. Ko spoznajo, da se je stanje onega človeka res zboljšalo, se pripise to na staro spričevalo. Ta zdravni-

ški bureau pa nikdar ne proglasi tak slučaj naravnost za čudež; za to skrbijo teologi sami. Bureau samo konstatira stanje navzočega bolnika. Seveda se večkrat primeri, da pridejo tja ljudje, ki absolutno niso ozdravljeni, ki pa trdovratno trdijo, da se počutijo zdravi. In tu se po načelu: "nobenemu jemati prepričanja" zapiše v spričevalo, da bolnik prizna, da se čuti zdravega..."

Izvedenec dr. Karol Christel navaja celo vrsto slučajev ozdravljenja prirodnim potom. "To je prastaro zdravljenje z vodo in z mrzlimi kopelji. Dr. Aigner je izvršil svojo službo častno in znanstveno."

Nasproti temu navaja dr. Viljem Ernst, da je zdravil neko gospo Rouchelovo, ki je imela lupus. Ko ji njegovo zdravljenje ni pomagalo, jo je poslal v Lurd in res se je baje njeno stanje zboljšalo.

Dr. Maks Müller pravi nasproti temu, da so ga pozvali kot specialista za kožne bolezni k omenjeni gospe Rouchelovi, ko je prišla nazaj iz Lurda in da je njeno stanje danes tako, da ne bo več dolgo živa, ker je njena bolezen čimdalje hujša. Ta priča poda tri fotografije obraza te žene in dokaže, kako goljufijo je napravil zdravniški konzorcij: fotografiran je bil takrat zdravi del obraza, negativ pa je bil obrnjen in kopiran, tako da se je zdravo lice videlo na daljših posnetkih na oni strani, na kateri je bila obrnjena na prejšnjih fotografijah bolna stran. In ravno ta slučaj je bil proglasen za enega izmed poslednjih lurskih čudežev, s katerim se je paradiralo. Dr. Boissarie je o tem slučaju proglasil: "Ozdravljenje gospe Rouchelove je bil največji čudež, ki smo ga kedaj tu imeli!"

Prof. dr. Gudden se popolnoma strinja s sodbo dra. Müllerja in Christela. "Drastični pripomoček mrzlih kopelji morda v kakem slučaju res zboljša za nekaj časa stanje bolnikovo, posebno pa, ako sodeluje sugestija; toda o kakih čudežih ne more biti niti govora. Zdravniška priznanja v Lurdu so samo površina in za reklamo."

Dr. Mareuse že dolgo let študira lurske čudeže. Večina slučajev čudežev obstoji na nervoznosti in hysteriji. Slučaji, o katerih poroča dr. Boissarie, nimajo nobene pravice do znanstvenih priznanj. "To, kar se v Lurdu dela z zdravniško vedo, je humbug in nedostojna komedija. Zdravniški bureau za konstatiranje ozdravljenih pacientov se lahko skrije pred vsakim medicincem, ki je v tretjem letu."

Zdravnik za živčne bolezni dr. Rehm soglaša s prejšnjimi in pravi, da so domnevana ozdravljenja dela sugestije.

Ko je dr. Aigner še sam o svojih trditvah obširneje govoril, se je sklenila razsodba, po kateri je bil redaktor Fiege obsojen na 300 mark globe. Jasen dokaz o grdi goljufiji z lurskimi čudeži.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE V NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

M. Washington 6. April 1910 Laura 27. April 1910
 Alice 20. April 1910 Oceania 4. May 1910

Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 51te ceste v South Brooklyn.

Naša pristanišča so: Za Avstrijo-TRST, za Ogrsko-REKA
 Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

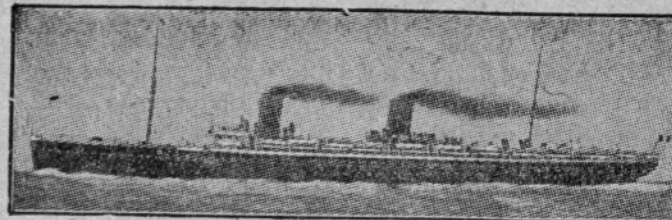
Phelp Bros. & Co., GLAVNI ZASTOP ZA AMERIKO
 2 Washington St., New York, N. Y.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško

FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
 La Provence 30.000 HP La Lorraine 22.000 HP
 La Savoie 22.000 HP La Touraine 20.000 HP
 Chicago, nov parnik 9500 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila
 Pristanišče 57 North River v 101. 151 St., New York City.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
 A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.

OTTO HORACEK

Diamanti, ure, stenske ure in zlatnina

1843 Blue Island Avenue, Chicago, Ill.

Dajemo posebno pozornost pri popravljanju ur in druge zlatnine.

Izdelujoči zlatninar.

OČI pregledamo zastoj.

Kašparjeva Državna Banka,

vokal Blue Island Ave. & 19. ul.

VLOGE \$2,500,000.00

GLAVNICA . \$200,000.00

PREBITEK . \$100,000.00

Prva in edina češka državna banka v Chicagu. Plačuje po 3% od vloženega denarja na obresti. Imamo tudi hranilne predale. Pošiljamo denar na vse dele sveta; prodajamo šifkarte in posojujemo denar na posestva in zavarovalne police.

COLLIN'S NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

Ustanovljen 1897. PROSTOVOLJNA ZAHVALA:

Dr. E. C. COLLINS
 svetovnoznani medicinski profesor ustanovitelj slavne "Collins N. Y. Medical Institute" in pisatelj prekorne zdravilne knjige "Človek, njegovo življenje in zdravje".

BERTE DOKAZ RESNICE!
 Velečeni gospod zdravnik!
 Usojam se Vam naznaniti, da sem sedaj hvala Bogu popolnoma zdrav ter ne triv več na ZELODCU IN TELESNEJ SLABOSTI, od moje prejšnje težke bolezni nimam več niti najmanjšega znamenja. Moja najljubša žena hvala in od Boga plača ker nisem nikdar mislil, da bi zamogel v tako kratkem času popolnoma ozdraviti. Istotako se moja žena in hčerka po uporabi Vaših zdravil popolnoma zdrave počutite. Moja dolžnost je, Vas vsakemu bolniku najtopleje priporočati. Vaš najhvaležnejši
 JOSIP KISLAN, Box 8, Tremely, Grasselli, N. J.

Gospa Kislan
 katera je bila zelo bolna in slabotna žena, je sedaj popolnoma zdrava in mati čvrstih in zdravih otrok.

Na tisoče takih in enakih zahvalnih pis in se nahaja v Collins New York Medical Institute. Ktor se poveri v zdravljenje tega zavoda sme biti siguran, da se nahaja v rokah izkušenega zdravnika. Dobra zdravila so najgotoveje sredstvo za ozdravljenje vsake tudi najtežje bolezni ker po njih vsak bolnik v najkrajšem času dobro ozdravi. Pri lile ali pišite v materinem slovenskem jeziku na THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE
140 West 34th Street, New York, N. Y.
 Dr. S. E. Hyndman, vrhovni ravnatelj.

Uradne ure—Vsaki dan od 10-5 pop. Ob nedel. in prazn. od 10 do 1. V torek in petek od 7-8 zvečer.

Pošljite še danes za 15 centov poštinih znamk za prekorno knjigo "Človek, njegovo življenje in zdravje" Vsaka slovenska družina bi jo mogla imeti

DOPISI.

Cenjeni: — Witt, III.
Ker se že dolgo nisem nič oglašil s kakim naročilom, zato vam pa danes več skupaj pošljem in sicer za piruhe.

Tu vam pošiljam poleg sedem novih naročnikov za listu podpore \$2.10 in sicer so darovali: M. Juntez 25c, zato ker se je pod nosom obril; A. Podbevšek 50c, zato ker ne zna brati; Frank Skubie 35c, zato ker ne more dekleta dobiti; Janez Zupančič 10c, zato ker ga farji puste na miru; Fr. Tomažič 5c, ker ni dobil spovednega listka; S. Bergar 25c, zato, ker zmiraj na levo vhaaja; F. Korbar 10c, zato, ker se rojaki zavedajo in Anton Bovy 50c.

S soc. pozdravom
D. Senuškar, zastopnik.

Indianapolis, Ind., mar. 20.
Cenjeno uredništvo!

V 21 št. Clevelandске Amerike, "The second Slovenian Laundry — for white Negroes" in the United States of America, pere neki A. M. g. Rev. Lavriča, z vso svojo filozofijo, ki jo je tam od Bučke prinesel, radi Mohorjevih knjig.

Katoliški mameluk iz Holmes ave., et tutti quanti najbrže ne morejo pozabiti veselih uric, ko so cele noči okrog reševali vero, ter želi jeruš in palenko kakor Xantipje na račun slovenskih delavcev. In pavliharji okoli Amerike, na Saint Chirju so kar plesali divjega veselja, češ pogledjte kakov svinski list je G. S., ki je tako predrzen da včasih tudi kakoga mamljenca potiplje za njegov blagoslovljeni smrček, ki je morda v stari domovini pel z nežnim spolom "cantica canticorum", tako izborna, da je moral pokazati domovini hrbet in potplate. Zato ni čuda da so videli iz "nebeskih višav" v dveh črkah — kar 12 podpisov...!!

Toda k stvari: Dopisnik nadalje pripoveduje "resnico" o Mohorjevih knjigah, ter hoče naša javna vprašanja v Glas Naroda in Glas Svobode pokazati javnosti kot neopravičen napad na Rev. Lavriča, ter čeka o nekem umazanem listu. Toda možček in njegovi pajdaši okoli Malerike so se pokazali praveč "green-horne". Najbrže ni bil še noben ud "družbe sv. Mohorja"? in tudi ne vedo, da družba pošlje knjige svojim članom v Ameriko in daljne kraje že meseca septembra vsako leto.

Dalje jim tudi ne morajo biti znane poštne določbe Združenih držav, namreč da nimamo tukaj "pošte restante" ampak mora pošta kakor tudi express vrniti pošiljatev pošiljatelju, ako ne dobi adresanta, kar se pa v tem slučaju ni zgodilo kar sami priznavate.

Fakt je, da drugje po Ameriki so dobili Mohorjeve knjige še oktobra l. l., kar smo mi drugi čakali nanje zama. Ko le ni bilo knjig smo se pismeno obrnili na g. Rev. Lavriča, ali tolsti mož se ni smatral kompetentnim odgovoriti, dasi pravi paragraf 5. dveh členov pravil da mora vsak poverjenik skrbeti zato, da njegovi udje pošteno dobe vse knjige.

Radi tega je umevno, da nam ni preostajalo drugzega kakor javna vprašanja v listih, in le tem se imamo zahvaliti, da so konecno knjige vendar priromale k nam po 5. meseci. Vse drugo prepuščamo našim g. župnikom... Juvenalis.

Cumberland, Wyo.

Vsem rojakom bivajočim v Cumberlandu in bližnjih naselbinah se naznanja da se vsrjšo redne seje Društva Hrabri Špartanci št. 12 S. S. P. Z., vsako tretjo nedeljo v mesecu. Prilika je dana marsikateremu, da se zavaruje proti slučajni boleznii ali smrti. Zakaj nesreča ne počiva in ne pozna usmiljenja, ampak vsako minuto je na svojem delu, in gorje je mnogim, ki so zadeti od nesreče. Za tega voljo imamo podporne društva v katerih nosimo dolarje v častu. Hoker nam je sreča mila, in ti dolarji so ki utolžajo in obrišejo marsikatero solzo trpinu in njegovi družini, ako je nesreča v njih družbi.

Dobijo se pa še tudi naši rojaki, ki nasprotujejo iz zgolj nevoljivosti proti družtvam in veliko veselje občutijo, ako se jim posreči odgovoriti katerega od družtv, če se pa pripeti nesreča tistemu, ki se je pustil pregovori

riti nima pomoči od društva še majn pa od prijatelja, ki ga je z vso zvijačo odklonil od društva. Zaradi tega, rojaki ne poslušajte tistih, ki vas hočejo pregovoriti tisti miso prijatelji, ampak Vaši škodoželjniji

Nasprotnik podpornih društev doprinesejo sploh veliko zla med narodom, to nam je danes dokaz v Cumberland. Ako pogledamo na ves nered in na vse prežalost, na početje, ki se dogaja med par osebam, koliko krvavo zaslužnega denarja se potroši, koliko grdih besedi se raznese med svet in posledica vsega je žalost in jeza, katera ne bo pozabljena nikoli. Marsikateremu je znano koliko se je vpilo po hišah: društvo in Zveza ne bo napredovalo; celo darovalo se je časopisom, ki so pisali z geslom: Proč s Špartanci! Vse je bilo zamanj.

Društvo Hrabri Špartanci S. S. P. Z. napreduje zmiraj, in upanje je, da se bode število članov v kratkem podvojilo, zato ker S. S. P. Z. je naša dobra mati, katera izplačuje točno \$1.15 bol. podpore na dan, tistim, ki so bolni in \$500.00 usmrtnine, in to za \$2.00 ustopenine in \$1.00 pravega asesmenta. Bol. podpora, kakor tudi usmrtnina se izplačuje točno in ob določenem času. Zatorej rojaki ne zamudite prilike in se pridružite v tabor, kjer bode zagotovljeni pomoči. Ne poslušajte tistih ki nasprotujejo in se vam predstavljajo za svetovno izobražene, a vam mogoče doprinesejo škodo.

J. K.

Collinwood, O.

Cenjeno uredništvo: —
Prosim, da priobčite sledeče vrstice v naš cenjeni list "Glas Svobode".

Slovenski socialistični klub št. 2 v Collinwoodu, Ohio, je na svoji redni mesečni seji sklenil, da se seje vrše od 1. marca naprej vsako prvo in tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldan v prostorih na 5806 Elsinor cesti. Novo izvoljeni odbor je sledeči: Alojz Škof, organizator; Karol Kotnik, tajnik; Valentin Plešec, blagajnik.

Na seji se je tudi sklenilo, da klub priredi veselico na koji bodo igrali tamburaši dne 9. aprila. Veselica bo v Bamanovi dvorani, na 117 Stop Shore line. Vstopnina je 25c; dame so proste. Vse somišljenike in prijatelje najvkljudneje vabimo na zabavni večer. S soc. pozdravom

Karol Kotnik, tajnik.

PISMO GLAVNEGA POROTNIKA

Slov. Svob. Podporne Zveze.

Cenjeni brat in urednik glasila! Prepričan sem, da te par vrstice uvrstite med dopise, ker so važne za našo organizacijo.

V zadnji številki glasila sem čital pismo brata Matkota iz Claridge, Pa., s katerim se v vsem strinjam, ravno tako tudi s pisavo brata Gaisheka.

Omenil pa bi rad nekaj.

Povprečni izkaz uradnega poročila kaže, da S. S. P. Zveza ima okoli 1200 članov in 48 priglasenih društev, kar bi povprečno prišlo na vsako društvo okoli 25 članov. To je primeroma za ta kratek čas obstoja naše vrlo napredujoče Zveze lep uspeh. Toda pomisliti pa moramo, da imamo v Zvezi par društev kot so n. pr. 4, 5, 6, 14, ki štejejo vsaka okoli 50 članov in št. 2 celo nad osemdeset članov. Ko bi vsako društvo imelo toliko članov kot n. pr. društvo št. 2 v Claridge, Pa., bi S. S. P. Zveza štela danes nad 4000 članov. Seveda vsaka naselbina pa ni tako velika kot je Claridge in zato tudi društvo ne more tako napredovati. Polagal bi pa na sree bratov vseh društev, da kar največ mogoče agitirajo med rojaki, da jih pripeljejo v naš bratški tabor, seveda paziti je treba, da se zdražbarji ne vrinejo v Zvezo, ker ti več škode povzročijo kot pa koristijo.

Moje mnenje je, da se člani premalo brigajo ter da ne agitirajo tako, kot bi mogli. Dragi bratje, pomislite vendar, da je v korist cele Zveze ako pridobite nove moči, nove člane; ne bojte se agitirati! Kedo vam pa kaj more! Pravica je na naši strani in svobodno nam je, da agitiramo za dobro stvar. Danes bi že lahko vsakdo vedel na kaki podlagi stoji Zveza, koliko bolniške podpore plača in koliko usmrtnine proti vplačilu enega tolarja na mesec in vse kar je treba storiti je vprašati prijatelja, hočeš vstopiti

k nam, ta in ta čas ima društvo svoje seje. In prepričan sem, da bo pri volji stopiti v Zvezo. Siliti ni treba nikogar, ker prisiljena stvar ni bila še nikdar dobra. Kdor hoče sam sebi dobro, bo pristopil v društvo.

Rojaki pomislite, da naša Zveza je mlada in je imela do sedaj velikanske stroške ter da ji ni bilo mogoče vzdrževati organizatorje, ki bi hodili od naselbine do naselbine, da bi organizirali društva in zato naj vsak posameznik, član Zveze, piše na svoje prijatelje v drugih naselbinah, kjer se nimamo društev, da ista tam ustanove. Glavni tajnik S. S. P. Z. pa bo takoj poslal pravila in vse potrebne listine za ustanovitev društva kakor tudi tozadnevna navodila.

Kdor tako stori pomaga Zvezi veliko, svojemu prijatelju pa izkaže iskreno prijateljstvo, ter ob enem pokaže, da je dober agitator in vrl član Zveze.

Do konvencije je samo še šest mesecev: čas je kratek! Zveza šteje sedaj 1200 članov, toraj nam jih manjka okoli 800 do 2000. Na članih S. S. P. Zveze je ležeče vprašanje: Ali bodemo imeli 2000 prihodnjo konvencijo? Upajmo!

Bratski pozdrav vsem članom in članicam S. S. P. Zveze!

Anton Duller,
Glavni porotnik.

SOCIJAL-DEMOKRATSKA STRANKA V MILWAUKEE.

Vaš glas za social-demokratsko stranko je za dobro, čisto in pošteno administracijo ali vodstvo. — Znano je, da so napravili največ social-demokratski mestni zastopniki tukaj kakor tudi v okolici in v šolskem zastopstvu, I. Prizadevali so si z vso močjo, da napravijo in primorajo večje varstvo na populičnih železnicah, da se na istih zmirom nahaja rešilno orodje ob slučajni nesreči. II. Da se določi pravi čas za odmor pri delu; kakor pri ognjegasilcih ter, da se dovoli vsakemu mestnemu delavcu zaščitnjanje, predno se ga sme od dela izbačiti in še neizmerno drugih koristnih stvari. Prvi bili so social-demokratje, kateri so pričeli boj proti Milw. L. Gas Co. Popred je stala ena ulična svetilnica \$81.00 do 99.00, ali boj je bil zmagan po social-demokratskih in sedaj stane taisto samo \$65.00 in stem se je mesti prihranilo \$60.000, na leto to je približno \$100.000 do sedaj.

Social-demokratje so, kateri so pričeli veliko zahtevanje proti železnici na južnem delu mesta, da naj se napravi nadulnični tir, da se stem izognejo velike nesreče katere se pripete pri križanju železnice.

Socialni demokratje so bile tisti, ki so prihranili mestu \$160.000 pri zgradbi mostu na 1st ave. Če bi social-demokratje tako strogo ne pazili na ljudski interes in ne delali tako naporno bi se mesto Milwaukee dandanes nahajalo v blatu dolgov. Socialni-demokratski aldermani so bili, ki so izpodbujali mestno zastopstvo, da naj se ozira na opravilne zahteve. Veliko drugih potrebnih stvari so pokazali social-demokratski zastopniki; katere niso tukaj omenjene.

Ni čuda, da človek ne zaupa več na obljube katere so se pri drugih strankah še zmirom premolile. Zatorej edino kar te vprašamo volite! premisli in preglej platform social-demokratske stranke in oziraj se tudi na delo katerega je storila in ako misliš, da je dobro in da te je zadovoljilo, pojdi k volitvi in voli v svojo korist, namreč voli celo Social-demokratsko stranko. Prirejeno od kluba "Edinost" Soc. dem. Stranke, Milwaukee, Wisconsin.

VABILO K DRUŠTVENI VESELICI.

Vse rojake, znanee in prijatelje tem potom najvkljudneje vabimo na našo društveno

PLESNO VESELICO,

ki se vrši dne 10. aprila, ob 2. uri popoldne v Club Dvorani, v Franklin, Kans.

Vstopnina 25c. Sedem vrčkov pive za 25c.

Za odbor S. S. P. Društva št. 35: John Žagar, tajnik; Anton Schray, blagajnik.

Ne pozabite ponoviti naročnine!

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....
Pošta..... Država.....

50,000 KNJIZIC

V DAR LJUDEM.

Vsaka knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

Mi želimo, da vsaki bolni človek piše po našo urejeno zdravilno knjižico. Ona knjižica svetuje v poljudnem jeziku, kako da se doma vspešno zdravi: Sifilis ali zastrupljena kri, slabotni život, zgrubitek moči, revmatizem in trganje v kosteh, spolne bolezni, kakor tudi bolezni v želodcu, na vranci, ledvicah in v mehurju. Ako ste zgubili nado in ako vam priseda zabadavo denar dajati, tako pišite po ono **zdravilno knjižico**, katero vam nemudoma pošlemo in bodite uverjeni da o zdravite. Na tisoče ljudi je ozdravilo po navodilu te prekorne knjižice. Ona vsebuje znanost, katero bi moral znati vsaki človek. Zapomnite si, da se ona knjižica razpošilja popolnoma brezplačno, ter tudi mi plačamo poštino. Izpolnite dolenji odrezek in ga nam pošlite in mi vam pošljemo popolnoma brezplačno ono knjižico.

IZPOLNITE ODREZEK SE DANES IN POŠLITE GA NAM.

Dr. JOS. LISTER & CO., Aus. 708 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Gospodje: Mene zanima ponudba, s kojo pošiljate brezplačno zdravilno knjižico, ter vas prosim, da mi jo takoj pošlete.

Ime.....
Pošta..... Država.....

Dolgo življenje.

Naravno je, da človeštvo želi podaljšati si življenje, kar je najbolj mogoče in znanstveniki vsen dob so skušali iznajti takozvani življenjski uvarek. Ker pa nam ni dano, da bi večno živili, pa lahko do gotove meje podaljšamo naše življenje. Vsi svetovni zdravniki se strinjajo v tem, da podlaga življenja je v prebavnem sistemu, to je v oaih delih našega telesa, skoz katere gre hrana. Ko hitro pa je kateri del tega zelo važnega sistema bolan, že celo telo trpi. Če nam pa je mogoče hitro ozdraviti ta bolni del, dobimo zopet naše zdravje in moč. Samo eno zdravilo je za vse bolezni prebavnih organov in isto je dobro poznano

Trinerjevo

Ameriško zdravilno Grenko Vino

Isto ni nobena skrivna medicina, pač pa je napravljeno iz dobrega, rdečega vina in importiranih grenkih želišč. Isto ne vsebuje nobenih škodljivih snovij in v sled ni poplona ali zavarov najnežnejšemu želodcu. Celu zdravi ljudje najbi sem in tja, pili kupico, da si ohranijo prebavne organe v popolnem delovanju. To znanstveno zdravilo

Daje zdrav tek do jedi,
krepi mišice in čutnice,
čisti kri,
napravi gladko obličje,
odstrani zabasanost,
povspeši čilost in ognjevitost,
daje nemoteno spanje,
in daljša življenje.

Istega sme rabiti vsak član družine, od najstarejšega do najmlajšega, za kar se neda reči o drugih zdravilih. Čistost in pristnost istega je jamčena po U. S. Ser. št. 348. Tisto, če pripoščil najuplnejših oseb potrjuje zdravniško vrednost tega zdravila. Zdravniški nasvet, pa pošti, zastonj! Pišite v domačem jeziku:

JOS. TRINER,

1333-1339 So. Ashland Ave.,

Chicago, Ill.

Čitatelje opozarjamo na Trinerjev brvaški in slovenski brinjavec, importiran in čizdelek.

ITALIJA

EGIPT in Adrijansko obrežje,

potom Azorov in Madeire.

Stará zanesljiva

CUNARD LINIJA

Ustanovljena l. 1840

Velikanski, hitri NOV parnik

[Plavajoči hoteli]

CARMANIA (na tri vijake)

Največji parnik na morju in njena sestra

CARONIA (dvavijaka)

Oba merita 677 čevljev, 20.000 ton

in sta največja na svetu.

SAXONIA (600 čevljev, 14.300 tonov)

Carmania zapusti New York, 22. jan.,

5. marca.

Saxonia, 5. febr. in 19. marca.

Caronia pa 19. febr.

Ogrsko-Ameriška Linija

New York v Reko čez

Gibraltar, Genova, Neapelj, in Trst.

Novi moderni parniki na 2 vijaka

CARPATHIA.....13600 tonov

PANNONIA.....10000 tonov

ULTONIA.....10400 tonov

Za daljše poizvedbe obrnite se na:

CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.

F. G. Whiting, Mgr. Western Dept.

S. E. Cor. Dearborn & Randolph Sts.,

CHICAGO, ILL.

ali na lokalne agente vsepovod

Irgovina s novodobnim obuvalmo

Vstanovljena leta 1883

Velika zaloga obuhval najnovnejše kakovosti po zmerno niskih cenah.

JOHN KLOFAT

631 Blue Island Ave., Chicago.

Druga vrata od Kasparjeve Banke

Celoletna naročnina na "Glas Svobode" je \$2.00 (dva tolarja).

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim družtvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

EDINA VINARNA

kitoči najboljša kalifornijska in importirana vina.

POZOR! Kedar kupite galon vina, ali več, tedaj vam pripeljemo isto na dom — brezplačno!

Naša kapljica je izvrstna in kdor je pil naše vino, trdi, da ni še nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljice.

Vsi dobro došli!

Jos. Bernard, 620 Blue Island Ave.

TELEFON Canal 842

A K O pošiljaš

denarje v staro domovino,

obrne se na zanesljivo tvrdo, koja ti hitro in pošteno postreže

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

potuješ v staro domovino, kupi

parobrodni listek pri

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

želiš svojega sorodnika, ženo ali kakega drugega iz starega kraja vzeti v to deželo, kupi

parobrodni in železniški listek pri

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

želiš svoje trdo prislužene novce sigurno in obrestonosno naložiti v kako hranilnico z dobrimi obrestmi, od dne vloge do dne dviga, obrni se na

Frank Sakser Co.

82 Cortlandt St.,

NEW YORK.

A K O

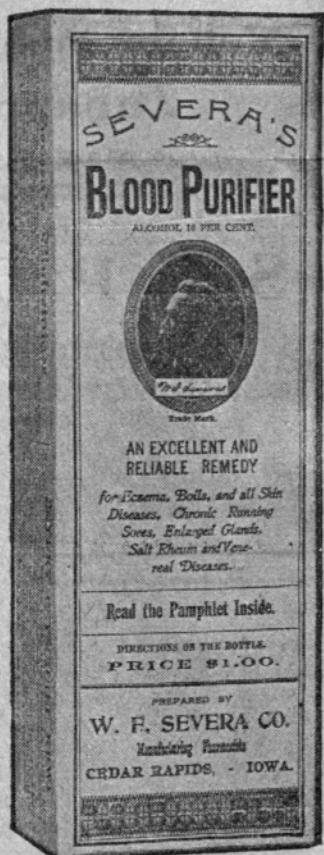
pa poslušaj ljudi, ki drugače svetujejo in naletiš slabo, pa ni krivda

Frank Sakser Co.

“Zdravje se mi je tako zboljšalo, odkar sem začel uživati Severov Kričistilec, da tega zdravila ne morem dovolj priporočati.”

V. Cervenak, Springfield, Ill.

SEVEROV KRIČISTILEC

NA PRODAJ
V LEKARNAH
POVSOD.

PIŠITE PO
NAŠO KNJIZICO
“KRVNE BOLEZNI”

Najizdatnejše spomladansko zdravilo izmed vseh za popolno očiščenje krvi, zboljšavo splošnega zdravila in in popolno obnovo celega ustroja.

CENA \$1.00.

Zanesljiv zdravniški svet zastoj.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

ALI SE BRIJETE DOMA? Tukaj vam ponujamo britve za \$2.00, katere je kos svojemu namenu, in ki navadno prodaja za \$4.00 in više. Ta ponudba, kakor pričakujemo, bo prinesla stotine novih odjemalcev naših britev na katerih se čita ime: Jos. Kral in katerih se je prodalo že tisoče v 38 letih, t. j. od l. 1876. Mi samo poskušali dobiti boljše britve pa prišli smo do prepričanja, da ravno te naše britve imajo najboljše lastnosti. Vse naše britve so popolno jamecine in jih z veseljem zamenjamo v vsakem event slučaju. Se celo brivec ne morejo ruči sode o britvi dokler je ne poskušajo, toda mi damo garancijo z vsako britvijo v ceni od \$2.00 ali več. CENA \$2.00. Pošiljate izven mesta se sprejmejo. Brusi smo britve za 25c od komada. Delo jamceno. Za naročnine izvan Chicago pošljite še 5c posebej za poštino.

ZALOGA POHIŠTVA.

Tel. Canal 728

Ustanovljeno leta 1875.

JOS. KRAL

417-419-421-423 W. 18th St., Chicago, Ill.

DOPIS.

South —, Colo.

Dragi Glas Svobode: —

Tukaj Vam pošljem naročnino za pet starih in sicer: M. Ohkraut, F. Tekančič, J. Miklič, L. Česnik, J. Deboy, in za 5 novih sicer: A. Kočevar, J. Gimpej, V. Maink, F. eBenedik, J. Udovič, upajoč, da nam vedno redno list pošiljate. Priložim \$20 v pokrite naročnine in 50c listu podpore.

Pozdrav! M. Ohkraut.

(Up. up. Hvala za odziv na klie za pomoč! Upamo, da vas drugi rojaki posnemajo.)

RAZNO IN DRUGO

Veliko narodno tiskarno ustanove v Pragi. Načelovalo jej bo mnogo odličnih čeških politikov, med tem tudi dr. Kramář. Imenovala se bo Narodni akciovna tiskarna.

Koristna iznajdba. Na Dunaj je dospel iz Dubrovnika profesor Kessler, ki je iznašel pripravo, potom katere se bo onemogočilo vsako trčenje vlakov. Poslanec Biankini je predstavil iznajditelja železniškemu ministru Wrbi, ki je obljubil, da bo dal preizkusiti iznajdbo na državne stroške. Ti bodo znašali 2000 K.

Vojvoda Orleanski — bikobori-lec. V najkrajšem času prirede španski kavaliriji in magnati posebno bikoborbo v dobrodelne namene. Z biki se bo boril tudi vojvoda Orleanski, vojvoda Montpensier, princ Reniero in princ Genare. Tako je prav!

Volitve v Belgiji za poslansko zbornico se bodo vršile v kratkem. Socialisti in liberali so sklenili volilni kompromis, na podlagi katerega pojdeti obe stranki skupno v boj proti klerikalnem. V sedanjih zbornici imajo ti poslednji 8 glasov večine.

Potujoče močvirje. V provinci Connaught na Angleškem se je začelo po noči kar naenkrat neko močvirje pomikati navzdol, prebivalci iz neke vasi so komaj rešili sebe in svojo živino, ker kmalu potem je obdalo močvirje vse hiše. Škoda velika.

Pri karnevalski slavnosti v Parizu dne 3. m. m. je nastopila krasna Čehinja. Roza Prozova kot češka kraljica. — To kraljico so kronali, godba je igrala češko himno, Francozi so bili navdušeni. Brozova je bila oblečena v slovaško kmetko nošo. Češki sokoli so jo spremljali.

Reforme na Kitajskem. Kitajska vlada je odobrila predlogo odseka za izdelovanje konstitucionalnih zakonov, glede odprave suženjstva. Prodaja in nakup ljudi je sedaj pod strogo kaznijo prepovedano.

Na smrt obsojen. Pred graško porotno sodnijo je bil obsojen 21-letni delavec južne železnice Anton Kmetec radi umora svoje 36-letne ljubice Marija Ranges na smrt. Svojo ljubico je namreč po noči ustrelil in jo položil na tir, kjer jo je brzovlak tudi v resnici povozil. Izdal se je Kmetec sam s tem, da je pristavil na brzojavni drog listek z naznanilom, da ni on umoril Marije Ranges, pač pa da se je sama. Ta je zaslužil vsilice.

Človekoljuben čin. Pred kratkim na Dunaju umrl srbski podanik Randjel Stojanović je zapustil vse svoje premoženje, 2-300.000 frankov srbski vladi v vrhu, da sezida v Belemgradu veliko bolnišnico za delavce.

Veliko poneverjenje. Izdajatelj klerikalnega lista “Bayerisches Vaterland” v Monakovem je poneveril iz blagajne Reiffeisenove zadruge 120.000 mark in pobegnil.

Francoz za češke umetnike. — Praškemu občinskemu svetu je sporočil dr. H. Šikl, odvetnik v Plzni, da je njegov klient v Parizu, umrl Bernard Rie zapustil 25.000 K v svrhu, da se obrestni od tega kapitala vsako leto s posredovanjem praškega občinskega sveta porabijo v podporo revnim češkim umetnikom, v prvi vrsti glasbenikom. Pravico do podpore imajo umetniki, ki so že izpolnili 60. leto. Praški občinski svet je sprejel volilo v svojo oskrbo.

Širjenje marjavitizma na Poljskem. Sekta marjavitov, ki so izstopili iz katoliške cerkve, se silno množi, v prvi vrsti pač za to, ker so marjaviti uvedli v bogoslužje poljski jezik. Sekta šteje že sedaj četrto milijona pripadnikov. Starokatoliški so jim posvetili enega izmed njihovih duhovnikov Kowalskega za škofa. — Marjaviti so protivniki klerikalizma in pristajajo znanstvene svobode. Rusov ne sovražijo. Zato jim katoliški duhovniki očitajo — narodno izdajstvo, čeprav so v bogoslužju uvedli poljski jezik.

Dobitek 20.000 K! V Ljubljanski kreditni banki je bila predložena ena dunajska komunalna srečka, katera je bila izžrebana z glavnim dobitkom 20.000 K. Srečna dobiteljska je gospa iz znane narodne rodbine.

Pol milijona zadel. V Parizu je zadel uslužbenec Bombard tvrde Bon Marché glavni dobiček loterije de Liquidation v znesku 500.000 frankov. Koj je odpovedal službo in se onesvestil.

Roparica biserov. V Monakovem je prišla dama v prodajalnico draguljev, izbirala dragoceno, si jih pustila zaviti, zahtevala račun in vrgla prodajalki žvepleno kislino v obraz. Prodajalka je izgubila obe očesi. Roparica je izginila.

Duhovnik defraudant. Pred časom smo poročali, da je utekel duhovnik Chizzola iz Calavina na Južnem Tirolskem. Poneveril je pri tamošnji posojilnici 40.000 K. Kakor je pisal sedaj svoji ljubici, se nahaja v Buenos Aires-u, kjer se mu prav dobro godi.

Ogromna dedščina. Sofijska “Večernja Pošta” javlja: Pred desetletji se je iz vasi Popov izselil v Indijo reven bolgarski mladenič. Tekom let se mu je posrečilo pridobiti v svoji novi domovini ogromno premoženje. Ko je pred več meseci v Kalkuti umrl, je zapustil 417 milijonov kron. Ker ni imel v Kalkuti nobene sorodnike, se je angleška vlada obrnila na bolgarsko ministrstvo zunanjih del s prošnjo, da poišče dediče v Kalkuti umrlega bogataša. Kakor poroča imenovani bolgarski list, so bogataševe dediče že našli v vasi Popov. To so siromašni daljni sorodniki pokojnikov. Njihov odvetnik bivši minister dr. Radoslavov je že storil vse potrebne korake, da preskrbi dedičem ogromno zapuščino v znesku 417 milijonov ali kakor se z druge strani zatrjuje celo 800 milijonov kron. Če je vest resnična, bodo v kratkem revni bolgarski vaščanje v Popovu najbogatejši ljudje na slovanskem jugu.

Trapistovski pater Deimotte je, kakor se poroča iz Rima, nobegnul iz samostana Tre Fontane, kjer je opravljal kupčijske opravke. Samostan je zelo bogat, ima obširna posestva in redi prav mnogo živine. Radi nekih notranjih sporov so nekateri bratje posod zasledovali Deimotta, tako da mu je postalo tako življenje nezno, pa je s pomočjo nekega prijatelja ušel v avtomobilu.

Lov na testament. “Narodni Dnevnik” poroča v št. 57, sleden: V Št. Petru v Savinjski dolini je umrl pred kratkim samica Škorjanec. Bratu in sestram je namenila svoje premoženje v vrednosti nad 10.000 K. Tri dni pred njeno smrtjo je šentpeterski župnik dr. Jančič govoril z njenim bratom in ga vprašal, kako se sestrji godi. Dobil je odgovor, da je že slaba, da nikogar več ne pozna. Koj nato je hitel dr. Jančič nesrečnico “tolaziti”. Rekel ji je, da brat pripoveduje o njej, da se ji meša, da je znorela. Vsa užaljena se je dala smrtnobolna žena premotiti ter je takoj prodala posestvo za 10.000 K. Denar je naložila v hranilnici, knjižico pa izročila župniku dr. Jančiču. Bratu je zapisala samo dosmrtni užitek nekega vinograda, ki pripade po njegovi smrti cerkvi. Razume se, da brat zdaj hudo preklinja. — Pred kratkim je zabil dr. Jančič tudi nekemu možu na smrtni postelji knjižico čez 700 K, ki je bila namenjena ubožnim sorodnikom.

Aneksija Tibeta. Tibet je slednjič anektirala kitajska država. Že 1000 let plačuje Tibet kitajski državi davek. Tibet je trikrat tako velik kakor Avstro-Ogrska a ima samo 1.700.000 prebivalcev, na pol barbarskih Mongolov, ki žive od poljedelstva in živinorej. Verodrževanje je Lamaizmus. Papež jim je Dalai-Lama, podpapež Taši-Lama, tem asistira cela legija duhovnikov, menihov in nun in dasi je Tibet reven na plodonosnih poljih, vendar so samostani, cerkve in duhovniki vsi zelo premožni, saj jim neumnost ljudstvo vse znoši na kup. Samo v glavnem mestu Lassi, ki šteje 80.000 prebivalcev, je 18.000 menihov in nun, katere mora preživljati revno kmetijsko prebivalstvo. “Veločeneženje Buddhe”, kakor se nazivlje Dalai-Lama, je moral vbežati na indijsko zemljo. Novi Dalai-Lama bo privrženec Kitajcev in kitajske politike, imenovala ga bo mogoče sama kitajska vlada, ki je prepričana, da morajo imeti Tibetanci svojega cerkvenega poglavarja, ker drugače ne bi vedelo ljudstvo, kam s svojimi trdo prisluženimi pridelki in denarjem.

Kaj se je zgodilo z nekdanjimi voditelji Burov? Prezident Pavel Krüger leži na pokopališču v Pretoriji. Jakob Steyn, zadnji predsednik Oranje — republike živi s svojo ženo na svojem posestvu blizu Bloemfonteina. Kristijan Dewet je postal poljedelski minister v sedanji koloniji Oranje in je zelo bogat. Govori se, da je vplnil neko angleško vojno blagajno, zakopal denar, katerega so si razdelili takratni voditelji. Piet Cronje, slavni junak, zmagovalci pri Magersfonteinu, se je pustil po končani vojni najeti od Barnuma, s katerim je potoval po svetu in vprizarjal v njegovem cirkusu boje med Angleži in Burji. Tako nizko ni padel noben med burksimi voditelji, niti navadnih Burov ni mogel za drag denar pridobiti Barnum. Louis Botha in Jan Smuts pa sedita v transvalskem ministerstvu, prvi postane gotovo še ministerski predsednik, drugi ima pa tudi lepo bodočnost pred sabo, saj ima komaj 40 let.

Visoke cene.

Težko je razložiti in tolmačiti visoke cene živilom. Večji del ljudstva je mnenja, da vzrok temu je slaba ekonomija, ker kupujemo več kot rabimo in kar ostane pa stran mečemo. Kuhamo več mesa, kot ga moremo snesti in pijemo več kot bi mogli. Če je to mnenje pravo potem je rešitev lahka. Bodite ekonomični. Najprej dajte malo počitka ubogemu želodcu in potem rabite dobro želodečno toniko, tako kot je Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino. Isto bo storilo, da bo želodec sprejemal vsako hrano. Vaš apetit bo postal zdrav in vi boste pa v stabu uživati hrano kot ste jo v mladih letih. Nič ne bo stran vrženega. To zdravilo je zelo dobro za bolezn v želodcu, črevih, nervih in krvi. Z mirno in dobro vestjo isto lahko priporočate vsakomur, ki ima slab tek, blede ali rmenkasto polt, ali trpi na zgubi moči in teži, se ne počuti dobro po jedi, za bluvanje in bolečine.

Na prodaj v lekarnah, dobrih gostilnah in pri izdelovalci Jos. Triner, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

(Nadaljevanje iz 4. strani.)

mena in drugo pa \$200.00 in na rokav vam ostane še \$70.00 za hrano in druge potrebitve. Omeniti pa moramo, da se tudi s manj lahko začne ter da so gornje številke zelo pretirane.

Prvo leto se bo pridelalo za življenje in potem vedno več, kolikor več zemlje se obdeluje. V par letih marljiv kmet ima lahko vso zemljo, to je vsih 40 akrov zemlje obdelane.

Sedaj pa preračunimo koliko farmer v Missouriju na 38 akrih zemlje pridelal, to število vzamemo, ker dovoljujemo dva akra za poslopja in dvorišče. Povprečen pridelek na akru je \$40 in če to svoto pomnožimo s 38 akri to je 40 x 38 = \$1520. \$1520 je toraj vrednost letnega pridelka. Nadalje farmer dobi za mleko od 4 krav okoli \$100.00, za jajca od 100 kokoši in za pišanece ter drugo perutnino na trgu prodano po malem računano \$200, za presleche in teleta \$80.00. Toraj ves letni pridelek bi bil \$1900 od katerega se odbije recimo \$900 za življenje, popravno orodja in drugo. Čist letni dobiček, ki ostane farmerju je \$1000.

Ali zasluži toliko na leto kateri premogar? Ne! Premogar zasluži povprečno \$534.00 na leto in od tega plača družbi \$84.00 za najemnino, \$16 za unijo, in na ta način mu ostane okoli \$400 za življenje, hrano, obleko, zdravila in pijačo.

Primerjajte sedaj kateri je na boljšem ali kmet ali pa premogar? Kateremu več ostane za stare dneve, kmetu ali premogarji? Primerjajte kateri je odvisen od drugih in kateri ni? Kateri lažje svoje otroke pošilja v šolo, kmet ali premogar?

Iz gornjega je razvidno, da kmetovati je dobičkanosnejše kot pa delati v rudniku. Dobijo se pa med našimi rojaki rokodelci, ki nimajo dosti pojma o kmetijstvu in ki bi se zgovarjali, češ, da s kmetijo se me upajo prirediti. Za te je vse kaj drugega, ker kdor ni vajen kmetiji, se ji težko privadi.

Vendar pa tudi za te je pot do blagostanja, o čemur bomo pisali prihodnjč.

Cenik knjig,

katere se dobe v zalogi

"GLAS SVOBODE" Co.

1518 W. 20 Street, Chicago, Ill.

Cankarjevi spisi:

Vinjeta	\$1.80
Jakob Ruda	—60
Za narodov blagor	\$1.00
Knjiga za lahkomiselne ljudi	\$1.25
Kralj na Betajnovi	\$1.00
Hiša Marije Pomočnice	\$1.00
Gospa Judit	\$1.00
Nina	\$1.00
Krpanova kobila	\$2.00
Hlapec Jernej	—75
Zgodbe	\$1.00
Za križen	\$1.50
Ob zori	\$1.50

Kersnikovi spisi:

Cyklamen, I. snopič	\$1.25
Agitator, II. snopič	\$1.25
Na žerinjah, III. snopič	\$1.25
Lutski ljudje, IV. snopič	\$1.25
Rošljin in Verjanko, V. snopič	\$1.25
Jara gospoda, VI. snopič	\$1.25
Gospod Janez, VII. in VIII. snopič	\$2.50
Berite novice, IX. snopič	\$1.75

Trdinatovi spisi:

Bahovi huzarji	\$1.50
Bajke in povesti, I. zvezek	\$1.00
" " " II. " "	\$1.00
" " " III. " "	\$1.00
" " " IV. " "	\$1.00
" " " V. " "	\$1.25

Jurčičevi spisi:

I. zvezek	—60
II. " "	—60
III. " "	—60
IV. " "	—60
V. " "	—60
VI. " "	—60
VII. " "	—60
VIII. " "	—60
IX. " "	—60
X. " "	—60
XI. " "	—60

Sienkiewiczovi spisi:

Rodbina polaneških v 3 delih	\$5.00
Mali vitez v 3 delih	\$3.50
Potop I. in II. zvezek	\$3.20
Križarji v 4 delih	\$2.60
Za kruhom	—15
Z ognjem in mečem, v 4 delih	\$2.50
Brez dogme	\$1.50

Stritarjevi spisi:

Pod lipo	—60
Jagode	—60
Lešniki	—60
Zimski večeri	—60

Knezova knjižnica:

I. zvezek	—40
II. " "	—40
VII. " "	—50
IX. " "	—40
X. " "	—40
XI. " "	—40
XII. " "	—40
XV. " "	—75

Tavčarjeve povesti:

I. zvezek	\$1.35
II. " "	\$1.35
III. " "	\$1.35
IV. " "	\$1.35
V. " "	\$1.35

Tolstojevi spisi:

Rodbinska sreča	—40
Ana Karanina	\$3.20
Kazaki	—80

Venec slov. povesti:

III. zvezek	—60
IV. " "	—60
V. " "	—60
VI. " "	—60
VII. " "	—60
VIII. " "	—60
IX. " "	—60

Zabavna knjižnica:

13. zvezek	—50
14. " "	—30
15. " "	—60
16. " "	—75
17. " "	—40
20. " "	—75

Tajnosti Španske inkvizicije:

I. zvezek	—05
II. " "	—05
III. " "	—05
IV. " "	—05

Knjižnica Nar. zal. v Celju:

I. zvezek	—40
II. " "	\$1.00

Razni drugi spisi in prevodi:

Opatov praporščak	—35
Moment	\$1.50
Spomini	\$1.00
Iz naših krajev	\$1.25
Obsojenci	\$1.25
Igračke	\$1.00
Tilho in drugi	\$1.00
Reformacija	—50
Spolne bolezni	—25
Dobra gospodinja	\$1.50
Primož Trubar	\$0.50
Dobra kuharica	\$3.00
Medvedji lov	—50
Kapitan Žar	—60
Na divjem zapadu	—60
Džungl	\$1.00
Na rakovo nogo	\$0.50
Srce	\$1.00
Slovenski fantje v Bozni, 2 zvez.	—75
po	—75
Marica	—40

Družabni razredi v času francoske revolucije

SPISAL K. KAUTSKY. — POSLOVENIL A. H. S.

(Nadaljevanje.)

III.

Uradništvo v rokah plemstva.

Zanimivo stališče je zavzemalo uradništvo obeh razredov to je višjih in tretjega razreda. Seveda pozabiti ne smemo, da so se stari fevdalni plemenitaši še vedno držali svojih fevdalnih pravic, da so uradniki kot v času fevdalizma, dasi je vlada oropala te uradnike za njih bistveno uradovanje, med tem ko dohodkov jim ni mogla prikrajšati ali pa morda zabraniti. Ker so pa bili ti uradi najboljše aristokratske sredstva za izkoriščanje države v korist fevdalne aristokracije, se ni ničesar storilo za zmanjšanje njih števila, kedar se je opazilo, da jih je bilo več kot preveč; zgodilo se je ravno obratno, ker kakor smo videli so se v osemnajstem stoletju ustanovili najbolj dobičkonosnejši in povsem nepotrebni uradi.

Poleg teh nepotrebnih uradov so se mogli ustanoviti še drugi novi monarhiji bolj lagodni uradi kot na primer sodišča, davkarje in policijski uradi. Novi uradi so rastli kot gobe po dežju in kralj edini je imel pravico imenovati uradnike za novo ustavljene urade. V začetku je kralj plačeval le skromno takove uradnike, največkrat pa niso imeli nobene plače in so bili odvisni za svoj zaslužek od postranskega služka in davkov, katere je moralo ljudstvo plačati za delo ozroma službo takega urada. S povečanjem sfere njihove aktivnosti pomnožili so se tudi dohodki.

Obče pa je znano, da kralj sam je bil ne samo včasih, temveč vedno v denarnih zadregah in naravno je, da mu je nekega dne palo v glavo, da takovih uradov zastoj več ne podeljuje, temveč da jih prodaja za dobro ceno. Ta navada se zasleduje v Francoski zgodovini, noter do petnajstega stoletja in kakor zgodovinarji trdijo, je bila trgovija uradov eno glavnih sredstev in virov za kraljeve dohodke. In zato se ni treba čuditi, če rečemo še enkrat, da uradi so rastli kot gobe v črni prsti po dežju. Tako je prišlo, da so vodje guildov (družb ali društev) kakor tudi mojstri postali uradniki v državnih uradih, za katere mesta so morali mesečno ali letno rento plačevati, to je ako ni bilo njihovo društvo dovolj močno, da bi se odkupilo. Mestom so ukrali mestno upravo, da so napravili mesta za nove državne urade in tako je prišlo, da so morali meščani skrbeti za služek državnih uradnikov; če pa je slučajno katero mesto hotelo imeti svojo lastno mestno upravo se je moralo odkupiti za drag denar. Toda vsi ti dohodki se niso zadostovali nenasitosti kraljev. Šli so še dalje, celo čez meje. In tako se je večkrat pripetilo, da so se ustanovili najbolj sordnejši uradi, ki so se seveda prodajali za dobro ceno, ljudstvo pa je bilo prisiljeno plačevati davke za strošek in vzdrževanje takovih uradov. Tako na primer so se v zadnjih letih kraljevanja Louisa XIV. ustanovili sledeči uradi: Nadzorniki vlasulj (barok), pregledovalci prešičev in pršute, cenilci sena, pregledniki lesa in kuriva (conseillers du roi contrôleurs aux emplacements des bois), pregledovalci sladkega masla in poskušalci soli in masla. V letih od 1701 do 1715 je kralj prejel 542 milijonov lir iz skupa novih mest. Seveda pri prodaji se ni gledalo kaj in kdo je bil kupec, samo da je imel potreben denar za kupnino, pa je dobil koncesijo za urad in tako se je pripetilo, da so celo predstojniki izplačilnih uradov za armado kupili mesta od svojih nadzornikov in se na ta način osvobodili vsake kontrole.

Nobena velika moderna država se ne more dolgo vladati s tako jato uradnikov. Nova vrsta uradov se je formirala pod visoko centralizirano birokracijo, ki so bili absolutno odvisni od kralja in ki niso samo pomnožili števila fevdalnih upravnih uradov, temveč tudi število onih, katere se je prodajalo. Na vsak način število prejšnjih uradov s upeljavo novih uradov se ni skrhilo in tudi izkoriščanje ljudstva se ni preprečilo, ali pa vsaj omejilo, temveč nas-

protno, uradi, katere se je dalo kupiti, so bili vzrok, da se je porodila nova aristokracija. Najbolj važnejši novi uradi, so bili ustanovljeni za oprostitve davkov in dovolitev drugih privilegijev s opazko, če je kateri plačal gotovo svoto, da so postale pravice dedne, a lastnik takovih pravic pa je bil povzdignjen v plemski stan. Lastniki takih uradov so formirali takozvano plemstvo ogrinjala (noblesse de robe), kar je bilo ravno nasprotno s staro fevdalno nobiliteto, katero se je klicalo plemstvo meča (noblesse de l' epee). Ta nova, ekonomično od kralja neodvisna, roparska, plemška svojati je semintja postala prav samooblastna, nemirna, neradna in včasih celo bolj vstaška kot staro plemstvo.

Na čelu teh aristokratskih lastnikov uradov je stal parlament. Dvigajoči se kapitalistični način proizvodnje je napravil razred juristov posebno važen, brez katerega se ne bi dalo prestajati, ker kolikor bolj je produkcija potrebščin postajala gospodujoča forma produkcije, toliko bolj številnejše in zapletene so postajale pogodbe med posameznimi lastniki blaga in toliko bolj prepirljiva so postajala povprečna razmerja. Fevdalne postave in fevdalno sodstvo, je stalo brez moči pred temi položaji. Nov zakon je bila občna zahteva in zato so najprej skušali izemiti novi zakon iz cerkvenega prava, toda kmalu se je skazalo, da rimski zakon je bolj umesten in pripraven.

Premenjeni odnosi so zahtevali osebe, ki bi posvetile vse svoje žive dni, nalogi poiskati pot v labirint novega zakona. Razred juristov sodnikov in odvetnikov je neznanosno hitro rastel in v kratkem času je zaslovel po vsej državi, ker brez tega razreda, brez njegove aktivnosti bi vsa trgovija in vsa industrija mogla zastati, vkljub vsej sili, ki jih je na tako stopinjo povzdignila.

Naravno je, da višja sodišča so bila v posebni časti, ki je rastla s politično močjo in pozicijo. V teh parlamentih, ki so dobivali svoje moči iz ljudstva tretjega razreda in izrekli sodbe na temelju zakona, lagodnega absolutizma, to je na podlagi rimskega zakona, so videli francoski kralji izvrstno sredstvo za vničenje opozicije od strani fevdalnega plemstva. Ti parlamenti pa so tudi uvidevali svojo moč in zato so čimdalje bolj pritiskali proti fevdalnim provincijam, katere so v teku 14 in 15 stoletja skoraj popolnoma podjarmili. Važnost parlamentov za vse družabno in politično življenje, je vedno rastla in njih člani pa so postajali tudi čim dalje bolj bogati in neodvisni.

V šestnajstem stoletju so bili ti uradi prvič na prodaj in od tistega časa naprej do revolucije, so kralji skupili lep denar, pa tudi lastniki teh uradov so postajali vedno bolj ekonomično neodvisni. Ta ekonomična neodvisnost parlamentov pa je povzročila, da so sodišča sprevidela, da so edino sredstvo in orodje absolutizma in konečno so porabila vsako priložnost, da ulove vse načine in vsa pota za ohranitev svoje lastne neodvisnosti in predprave pred opozicijo absolutne monarhije, ter se povzdignejo na najvišje stališče, katerega ne more omejiti noben absolutizem. Prišlo je celo tako daleč, da bi človek lahko rekel, da parlamenti so postali všemogočni, nadkraljujoči.

Vsekako, kar smo prej navedli, še nikakor ne popiše mogočnega vloge, ki so jo igrali najvišji in najstarejši parlamenti, kot na primer Pariški parlament v času od šestnajstega do osemnajstega stoletja. Niti njegova starost, niti njegov dober ali slab glas se ne napravita, da bi si mogli misliti kako vlogo je igral. Eden velik faktor je bil ta, da isti je bil pariški parlament in za noben drug kraj kot Pariz, ki je celo v bitki Huguonotov pokazal, da noben kralj ne sme prezirati tega parlamenta, ako noče, da je kaznovan. V moči javnega mnjenja v Parizu je tičal največji del

* Parlament v tem pomenu, znači najvišje sodišče.

moči pariškega parlamenta. In to je vodilo do zelo pomembnih posledic.

Naravno je, da lastniki uradov, ki so od kralja ekonomično ne odvisni, so navadno neobglivi, neredni in vstaški, ker se zavedajo koliko se gre za lastno korist in koliko ne, kedar opravljajo svoja uradna opravila. Prav nič ni na nje vplivalo, ker se niso bali odstavljaja ali odslovlitve, pa tudi niso imeli nobene nade za povišanje in zato se sme reči, da se niso skoro prav nič brigali, kako so svoj posel zvrševali, samo da so prejeli svoj zaslužek, pa bog — Ti ljudje niso bili nikoli zadovoljni. Nikoli jim ni svet dovolj plačal in zato so postajali čim vedno bolj tiranski in silovitejši; pohlep po denarju, vedno večjem premoženju, bogastvu jih je tiral do skrajnosti, rabeč pri tem svojo uradno in politično moč. Davčni uradniki so gojufali fiskalne oblasti; prejemali so podkupnine od bogatinov, da slednji niso rabili plačati toliko davka kot bi v resnici mogli in deficit pa so s silo, če je bilo treba izprešati iz revežev.

Sodstvo se je dalo podkupiti, ravno tako tudi policija. Kam naj se tedaj revež zateče? Zmešnjava, negotovost, korupcija, grabljivost in podkupljivost je vladala v vseh pokrajinah državne uprave.

Parlamenti so bili najvišji uradi, katere je lastovala aristokracija, in točaj je brez dvoma, da ravno tu je korupcija najbolj cvetela. Podlosti, podkupljivosti in pohlepa je bilo tu v izobilju, bili pa so tudi prava zalega aristokratske arogance in fanatičnega srda proti vsaki reformi naperjeni proti njihovim privilegijem. Te označbe po so jim prinesle v osemnajstem stoletju sovraštvo naprednih in poštenih elementov. Zato so pa prejeli marsikako moralno pokoro. Voltaire se je z vso svojo močjo boril pro-

ti "morileem" Calesa, Labarra in Lally-a in "Memoirs",* katere je izdal Beaumarchais, v letu 1774, so razkrinkali vso korupcijo sodišč onega časa.

Sedaj je bilo treba nekaj storiti. Parlamenti so uvideli, da tako ne more več naprej iti, in ako hočejo še nadalje uganjati s svojo korupcijo, si morajo dati krinke na obraz. Pariški parlament, kateri je bil takorekoč vodja drugih, je bil prvi, ki je nataknil krinko poštenosti, pod katero pa je vladala prava korupcija in zato je sklenil, da od tega časa dela na to, da si pridobi naklonjenost Parižanov. In tako vidimo, da so se člani pariškega parlamenta v letu 1648 pridružili pariškemu ljudstvu, ki je revoltiralo proti delu aristokracije, ter da so z ljudstvom vred plezali na barikade. Delujoč v slogi s Parižani je pariški parlament nasprotoval "despotizmu" ministrov kralja Louisa XVI. in se potegoval za "pravico samovlade" in "svobodo naroda", medtem ko se je istodobno sam označil za ordinirano skupščino, ki zastopa ljudstvo.

Iz med več znamenitih pojavov pre-revolucionarne Francije, parlamenti niso nič kaj preveč znameniti, ker isti so branili ljudske pravice le v toliko, da so tem težje branili svoje privilegije, ki so jim jamčili nekršeno izkoriščanje ljudstva.

* Časopis.

Pijte naše pivo!

The Konrad Schreier Co.

MALTSTERS

Najboljši "MALT"

Sheboygan Wisc.

Vsi do enega se vabite na

Zabavno veselico

••• s plesom •••

katero priredi

S. S. P. Družtvo št. 1

v soboto večer, dne 9. aprila
v Stastney-evi dvorani, na Blue Island Ave.
in 20. ulici. Odbor.

Slavnemu občinstvu

b'agoho no nazranjamo, da je naša nova pomladanska razstava oblek za odrasle, mladino in dečke, klobukov, spodnjega perila sedaj popolnoma založena. Pridite pripravljeni in ogledite si najnovejše in najlepše vrste blaga, ki smo jih kdaj imeli

Možke pomladanske obleke \$10 do \$25
Obleke za mladeniče.....\$5 do \$15
Obleke za dečke.....\$2.50 do \$10

THE
ATLAS
CLOTHING CO.

Blue Island Ave. & 18. cesta.

Jelinek & Mayer lastnika.

Kedar

potrebujete obleke ali obuče, za se ali vaše dečke tedaj pridite k nam. Največja zaloga moške obleke, srajc klobukov in spodnjega perila na zapadni strani.

Cene zmerne. Unijsko blago.
Izdelujemo obleke po naročilu.

J. J. DVORAK & Co.

1853-55 Blue Island Ave.

Telefon Canal 1198.